

LİSANSÜSTÜ PROGRAMLAR ENSTİTÜSÜ

**KADINLARIN ŞİDDET HABERLERİNİ TAKİP ETMESİ İLE
ROMANTİK İLİŞKİLERİNDE YAKINLIK KORKUSU
YAŞAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİDE SUÇ KORKUSUNUN
ARACI ROLÜ**

Beyza UZUNALİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İstanbul, Temmuz 2023

**KADINLARIN ŞİDDET HABERLERİNİ TAKİP ETMESİ İLE
ROMANTİK İLİŞKİLERİNDE YAKINLIK KORKUSU
YAŞAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİDE SUÇ KORKUSUNUN
ARACI ROLÜ**

Beyza UZUNALI

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

YÜKSEK LİSANS TEZ DANIŐMANI

Prof. Dr. Gülsen ERDEN

YÜKSEK LİSANS TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ

Doç. Dr. Eda ERMAĞAN ÇAĞLAR
Doç. Dr. Tuğba GÖRGÜLÜ

ÖNSÖZ

Bu tez araştırmasında, ülkemiz gündeminde hem haberlerde hem de sosyal medyada oldukça sık olarak yer verilen ve tartışılmakta olan toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynağını aldığı düşünülen kadına şiddet olgusu farklı bir düzeyde incelenmiştir. Hemen her kitle iletişim aracı yoluyla sık maruz kalındığı düşünülen şiddet olgusunun ülkemizde yaşayan kadınların romantik ilişkilerine yansıyan olumsuz etkilerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Kadınların şiddete uğrayarak bir mağduriyet yaşamalarına ilişkin korkuları ile yakın ilişki içinde olmaya yönelik korku deneyimlemelerini ilişkilendiren bu çalışmanın hem ulusal olarak hem de uluslararası boyutta dikkati çekecek özgün bir çalışma olacağı ve daha geniş yelpazede yapılacak gelecek çalışmalar için örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.

Tez çalışmam süresince bana desteğini sunan değerli hocam Prof. Dr. Gülsen ERDEN'e teşekkürü borç bilirim.

Yine tez çalışmam boyunca desteklerini bir an bile esirgemeyen ve beni her zaman gelişmeye teşvik eden babama, anneme ve ablalarıma sonsuz teşekkür ederim. Son olarak ise araştırmada büyük katkısı olan her bir katılımcıya ve bu katılımcılara ulaşabilmemi sağlayan herkese en içtenlikle teşekkürlerimi sunarım.

Beyza UZUNALI

Temmuz, 2023

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
KISALTMALAR.....	vii
ŞEKİL LİSTESİ	viii
TABLO LİSTESİ.....	ix
1. BÖLÜM: GİRİŞ VE AMAÇ	1
2. BÖLÜM: GENEL BİLGİLER	5
2.1. KADINA YÖNELİK ŞİDDET	5
2.2. SUÇ KORKUSU VE MAĞDURİYET RİSKİ ALGISI.....	6
2.3. MEDYA TÜKETİMİ VE SUÇ KORKUSU.....	9
2.4. ROMANTİK İLİŞKİLERDE YAKINLIK KORKUSU	11
3. BÖLÜM: YÖNTEM.....	12
3.1 ÖRNEKLEM	12
3.2 VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	14
3.3 İŞLEM	17
3.4 İSTATİKSEL ANALİZLER	17
4. BÖLÜM: BULGULAR.....	19
4.1 Katılımcıların Medya Araçlarını Kullanım Sıklıkları	19
4.2 ÇALIŞMADA KULLANILAN ÖLÇEKLERE İLİŞKİN ANALİZLER.....	22
4.2.1. Medya Takip Sıklığı Ölçeği İç Tutarlılık Analizleri	22
4.2.2. Suç Korkusu Ölçeği İç Tutarlılık Analizleri	26
4.2.3. Yakınlık Korkusu Ölçeği İç Tutarlılık Analizleri.....	30
4.3 DEĞİŞKENLER ARASI KORELASYON ANALİZİ	34
4.4 ÖLÇEK PUANLARININ DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERE GÖRE	

KARŞILAŞTIRILMASI.....	36
4.5 ARACILIK ANALİZİNE İLİŞKİN BULGULAR.....	39
5. BÖLÜM: TARTIŞMA.....	43
5.1 BULGULARIN TARTIŞILMASI.....	43
5.1.1. Demografik Bilgilerin Betimsel Analizlerine İlişkin Bulguların Tartışılması.	43
5.1.2. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Analizlerine İlişkin Bulguların Tartışılması	45
5.1.3. Değişkenler Arası Korelasyon Analizine İlişkin Bulguların Tartışılması.	45
5.1.4. Ölçek Puanlarının Demografik Özelliklere Göre Tartışılması	46
5.1.5. Aracılık Analizine İlişkin Bulguların Tartışılması.....	47
5.2 ÇALIŞMANIN SINIRLILIKLARI VE GÜÇLÜ YÖNLERİ.....	48
6. BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER.....	50
KAYNAKÇA.....	52
EKLER	60
EK A – Bilgilendirilmiş Onam Formu	60
EK B – Demografik Bilgiler Formu	62
EK C – Medya Takip Sıklığı Ölçeği	64
EK D – Suç Korkusu Ölçeği.....	65
EK E – Yakınlık Korkusu Ölçeği.....	66
EK F – Etik Kurul Sonuç Belgesi.....	67
ÖZGEÇMİŞ.....	68

ÖZET

KADINLARIN ŞİDDET HABERLERİNİ TAKİP ETMESİ İLE ROMANTİK İLİŞKİLERİNDE YAKINLIK KORKUSU YAŞAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİDE SUÇ KORKUSUNUN ARACI ROLÜ

Türkiye’de ciddi bir toplumsal sorun ve endişe kaynağı olarak değerlendirilen kadına yönelik şiddet, toplumda uyandırdığı tepki ve taşıdığı haber değeri sebebiyle televizyon haberlerinde, gazetelerde ve özellikle internet ve sosyal medya uygulamalarında, içerik veya görüntü formatında kullanıcıların sıklıkla karşısına çıkmaktadır. Bu içeriklerin kadınlar üzerindeki etkisini anlamak, medyanın toplumsal algıları nasıl şekillendirdiğini ve kadınların günlük hayatlarına ne derecede bir etkisi olduğunu tespit etmek açısından önem taşımaktadır. Benzer şekilde, bu tez çalışmasında medyadaki şiddet haberlerinin kadınlar üzerindeki etkilerini incelemek hedeflenmiştir. 18-40 yaş aralığında olan 262 kadının medyada şiddet haberlerini takip etme sıklıkları, deneyimledikleri suç korkuları ve romantik ilişkilerindeki yakınlık korkuları ölçülerek birbirleri ile olan ilişkileri ele alınmıştır. Medyada kadına yönelik şiddet haberlerini takip etme sıklığını ve suç korkusunu ölçen kapsamlı ölçeklerin mevcut olmaması nedeniyle, alan yazında kullanılmış olan ölçeklerin yapısı gözetilerek ve uzman görüşüne başvurularak özgün ölçümler oluşturulmuştur. Bu ölçümlerin güvenilirlik ve geçerlilikleri çalışma kapsamında analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, medyada haber takip etme sıklığı ve suç korkusu arasında, suç korkusu ile de yakınlık korkusu arasında anlamlı ilişkiler olduğunu göstermiştir. Bu sonuçlar, medyadaki kadına yönelik şiddet haberlerinin kadınlar üzerindeki etkilerine ışık tutmaktadır. Ayrıca bu değişkenler arasındaki ilişkileri daha iyi anlamak amacıyla aracılık analizi yürütülmüş ve elde edilen bulgular dikkatlice tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kadına yönelik şiddet, medya tüketimi, yetiştirme teorisi, suç korkusu, yakınlık korkusu

Tarih: Temmuz, 2023

ABSTRACT

THE MEDIATING ROLE OF FEAR OF CRIME IN THE RELATIONSHIP BETWEEN WOMEN’S CONSUMPTION OF VIOLENCE NEWS AND FEAR OF INTIMACY IN THEIR ROMANTIC RELATIONSHIPS

Violence against women, which can be considered as a critical social problem and a source of concern in Turkey, often encountered by media users as a content or image on television news, newspapers, internet and social media, due to the reaction it arouses in the society and the newsworthiness it carries. Understanding the impact of these contents on women is important in terms of determining how the media shapes social perceptions and to what extent it has an impact on women’s daily lives. Therefore, this thesis study is aimed to examine the effects of violence news in the media on women. The frequency of following the violence news in the media, fear of crime and fear of intimacy of 262 women aged between 18-40 were measured and their relationships with each other were analyzed. Due to the lack of scales measuring the frequency of following violence news in the media and fear of crime, authentic measurements were created by considering the scales used in the literature and by consulting expert opinion. The reliability and validity of these measures were analyzed. The findings revealed that there is a meaningful relationship between the frequency of following news in the media and fear of crime, and between fear of crime and fear of intimacy. These results indicate the effects of violence against women news in the media on women. In addition, to better understand the relationships between these variables, mediation analysis was conducted, and the findings were carefully discussed.

Keywords: Violence against women, media consumption, cultivation theory, fear of crime, fear of intimacy

Date: July, 2023

KISALTMALAR

TÜİK : Türkiye İstatistik Kurumu

OECD : Organization for Economic Co-Operation and Development – İktisadi İş birliği ve
Gelişme Teşkilatı

KEDV : Kadın Emegini Değerlendirme Vakfı

YKÖ : Yakınlık Korkusu Ölçeği – Fear of Intimacy Scale

YEM : Yapısal Eşitlik Modeli

MTSÖ : Medya Takip Sıklığı Ölçeği

SKÖ : Suç Korkusu Ölçeği

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 3.1. Medyada Kadına Şiddeti Takip Etme Sıklığı ile Yakınlık Korkusu Arasındaki İlişkide Suç Korkusunun Aracı Rolüne İlişkin Model.....	19
Şekil 4.1 Medya Takip Ölçeği'nin Tek Faktörlü Doğrulayıcı Faktör Analizine İlişkin Model.....	25
Şekil 4.2 Suç Korkusu Ölçeğinin Birinci Düzey Çok Faktörlü Doğrulayıcı Faktör Analizine İlişkin Model.....	29
Şekil 4.3 Yakınlık Korkusu Ölçeğinin Birinci Düzey Çok Faktörlü Doğrulayıcı Faktör Analizine İlişkin Model.....	33
Şekil 4.4 Medyada Kadına Yönelik Şiddeti Takip Etme Sıklığı ile Yakınlık Korkusu Arasındaki İlişkide Suç Korkusunun Aracı Rolü Modeli	41

TABLO LİSTESİ

Tablo 3.1 Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları.....	13
Tablo 4.1. Katılımcıların Medya Araçlarında Vakit Geçirme Dağılımları.....	20
Tablo 4.2 Medya Takip Etme Sıklığı Ölçeğinin Açıklayıcı Faktör Analizi ve Güvenirlik Sonuçları.....	23
Tablo 4.3 Medya Takip Sıklığı Ölçeğinin Ölçüm Modeline İlişkin Sonuçlar.....	24
Tablo 4.4 Medya Takip Sıklığı Ölçeğinin Yapısal Modelin Uyum İyiliği Değerleri.....	26
Tablo 4.5 Suç Korkusu Ölçeğinin Açıklayıcı Faktör Analizi ve Güvenirlik Sonuçları.....	27
Tablo 4.6 Suç Korkusu Ölçeğinin Ölçüm Modeline İlişkin Sonuçları.....	28
Tablo 4.7 Suç Korkusu Ölçeğinin Yapısal Modelin Uyum İyiliği Değerleri.....	29
Tablo 4.8 Yakınlık Korkusu Ölçeğinin Ölçüm Modeline İlişkin Sonuçları.....	31
Tablo 4.9 Yakınlık Korkusu Ölçeğinin Yapısal Modelin Uyum İyiliği Değerleri.....	32
Tablo 4.10 Değişkenler Arası Korelasyon Analizi Sonuçları.....	35
Tablo 4.11 Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Ölçek Puanlarının Ortalamaları.....	36
Tablo 4.12 Katılımcıların Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile Demografik Özelliklerine Göre Ölçek Puanlarının Karşılaştırılması.....	37
Tablo 4.13 Katılımcıların Bağımsız t-Testi ile Demografik Özelliklerine Göre Ölçek Puanlarının Karşılaştırılması	38
Tablo 4.14 Medya Takip Sıklığının Yakınlık Korkusu Üzerindeki Etkisinde Suç Korkusunun Aracı Rolü	40
Tablo 4.15 Model Uyumu İstatistikleri.....	40

1. BÖLÜM: GİRİŞ VE AMAÇ

Şiddet ve suç, toplumda güçlü bir yönlendirici etkisi olan televizyon ve medyanın temelinde uzun zamandır işlenen öğelerdir. Haberleşmenin gitgide geliştiği toplumda ise bu öğelerin ve temsillerinin insanları ne derecede ve nasıl etkilediğine dair kapsamlı ve etkili çalışmalar yapılmıştır. Bu konudaki araştırmaların öncüsü sayılan iletişim bilimcisi Gerbner, bu bağlantıyı “Acımasız ve Korkunç Dünya Hipotezi” olarak adlandırmıştır. Bu bağlamda yapılan çalışmalar, bireyin ne kadar televizyon tüketirse o kadar şiddet içeren bir suçun kurbanı olma korkusunun artacağını ve başkalarına karşı daha güvensiz hale geleceğini belirten yetiştirme teorisinin gelişimine ivme kazandırmıştır (Gerbner vd., 1977).

Bununla birlikte Gerbner (1969), medya tüketicilerinin suça karşı geliştirdiği duygularını, bu kişilerin birbirlerine karşı güven düzeylerini ve şiddet içeren suçlara ilişkin korkularını nasıl etkilediğini de araştırmaya başlamıştır. Gerbner bu kuramı tüm kitle iletişim araçlarına uyarlanabilen bir yapıda geliştirmiş ancak kendi çalışmalarında yalnızca televizyon örneği üzerinde durmuştur. Ayrıca medyada suç ile ilgili haberlere fazla maruz kalmanın suça karşı gelişen savunmasızlığın artmasına da neden olabileceği varsayılmıştır (Callanan ve Rosenberg, 2015; Rosenberg, Dierenfeldt ve Ingle, 2021). Her ne kadar bu kurulan ilişkide izleyicinin ırk, cinsiyet ve sosyoekonomik durum gibi birey özelliklerinin etkileri çok kez araştırılmış olsa da alan yazının, özellikle son yıllarda kullanım oranı oldukça artmış olan, dünya ve ülke gündemine dair haberlerin takip edilmesinde neredeyse televizyon kadar sık kullanılan internetin bir haber kaynağı olarak ele alındığında doğabilecek olası farklı etkilerini test etmekte yetersiz kaldığı düşünülmektedir.

Türkiye’de internete erişim oranını ortaya koyan Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK) hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırmalarının son 3 yıllık verisi incelendiğinde; 2020 yılında %90,7, 2021 yılında %92, 2022 yılında ise %94,1 oranında olduğu görülmektedir. Aynı araştırma, 16-74 yaş aralığındaki bireylerde internet kullanım oranının 2021 yılında %82,6

olduğu ve 2022 yılında da bu oranın %85'e ulaştığını göstermektedir. Ülkemizde özgül olarak sosyal medya kullanımının yaygınlığına yönelik bir bulgu ise Global Web Index'in 2020 yılında gerçekleştirdiği araştırma kapsamında harcanan süre bazında ülkeler arası yapılan sıralamada Türkiye'nin sosyal medya tüketiminin en çok olduğu ilk 15 ülke içerisinde yer aldığı görülmüştür. GWI'in 2021 yılı verilerine göre ise de en sevilen uygulamanın %40 oranı ile Instagram olduğu tespit edilmiştir. Bu veriler internet ve sosyal medyanın geri dönülemeyecek bir şekilde bireylerin yaşamı içine girmiş olduğunu ortaya koymaktadır. Buradan yola çıkarak birçok araştırmacının Gerbner'in (1998) hipotezini test etmiş olduğu değerlendirilse de internet ve sosyal medya gibi görece daha yeni sayılabilecek ancak hızlıca günlük hayatın bir parçası olmuş olan medya biçimlerinin bireysel düzeyde suç korkusu özelinde oynadığı rolü dikkate almakta yetersiz kaldığı değerlendirilmiştir (Intravia, Wolff, Paez ve Gibbs, 2017; Rosenberg vd., 2021).

Alan yazındaki bu eksiklik temel alınarak planlanan bu çalışma, ülkemizde medyaya yansıtılan şiddet haberleri değerlendirildiğinde, medyanın televizyon ve sosyal medya gibi neredeyse her kanalında ve özellikle de son yıllarda daha fazla yer almaya başlamış olan kadına şiddet olgusu üzerinde durduğu gözlemlenmektedir. Şiddet haberlerinin, özellikle kadına şiddetin sıklıkla görüldüğü Türkiye'de, söz konusu haberlerin kadınlarda ne gibi etkiler doğurduğu toplum ve birey sağlığı açısından araştırılması gereken önemli bir konu olarak değerlendirilmektedir.

Suçla karşılaşma ve suç mağduru olma korkusuna ilişkin uluslararası alan yazında erkeklerin kadınlara göre daha sık suçla karıştıkları bilinmesine rağmen kadınların daha yüksek suç mağduriyeti korkusu bildirdikleri görülmektedir. "Suç korkusu paradoksu" adı verilen bu durumu açıklayan çalışmalarda göze çarpan ortak bir etken olarak toplumsal cinsiyetin etkisi değerlendirilmiştir (Ferraro ve LaGrange, 1989; Ünal-Reşitoğlu, 2017; Warr, 1984). Kadınların suç korkusu deneyimlemesinde en önemli etken olduğu düşünülen cinsel saldırı ve aile içi şiddet suçları dışarıda bırakıldığında, diğer suçlara karşı düşük mağduriyet rakamları tespit edildiği gözlenmektedir. Bu durumun kadınların özellikle cinsel saldırı ve aile içi şiddet suçundan mağdur olmaktan korktuklarına işaret ettiği belirtilmektedir (Ünal-Reşitoğlu, 2017;

Warr ve Ellison, 2000). Kadınlarda suç korkusunun erkeklerden daha fazla görülmesi, üzerinde sıkça çalışılan bir konu olmakla beraber, Truman (2005), kadınlarda suç korkusunun artmasında çocukluk çağından itibaren yaşamları boyunca birçok kişi tarafından maruz kaldıkları tedirgin edici uyarıların rolüne de dikkati çekmektedir. Diğer bir ifade ile geleneksel toplumsal roller ve kalıplar ile iç içe yetişen kadın kendisini fiziksel saldırı içeren suçlara karşı savunmasız ve potansiyel mağdur olarak görebilmektedir. Kadınların erkeklere göre daha yüksek suç mağduriyeti yaşamalarına dair nedenler sunan bir diğer bakış açısında ise cinsel suç türünün yaratmış olduğu yoğun korku ve kadınların kendilerini bu nitelikte bir suçtan korumada yetersiz ve pasif hissetmeleri olarak açıklanmaktadır (Çardak, 2012).

Medyanın suç olaylarını aktarırken kullanmakta olduğu dil ve olayları sunum şeklinin, bireylerin bu haberlere ilgisini arttırma, odaklarına yerleştirme gibi etkiler yaratarak suç korkusunu arttırabileceği belirtilmektedir (Çardak, 2012; Smolej ve Kivivuari, 2006). Ek olarak bu korkunun bireyin seyahat ve tüketim alışkanlıkları ile sosyal aktivitelerini değiştirmesine neden olduğu, kişilerarası etkileşimlerini olumsuz etkilediği ve genel olarak yaşam kalitesini düşürdüğü de bilinmektedir (Erkan ve Sevin, 2018). Özellikle de toplum içinde dezavantajlı olarak değerlendirilen ve daha yüksek düzeylerde suç korkusu bildiren yaşlılar, kadınlar ve engelli bireylerde bu korkunun daha içe kapanma ve yoğun kentsel alanlardan uzak durma şeklinde sonuçlara yol açtığı bildirilmiştir (Erkan ve Sevin, 2018; Utma, 2016).

Bu bilgiler dahilinde bu haberlere yoğun biçimde maruz kalınarak artan suç mağduriyeti korkusunun, kadınların romantik ilişkilerinde karşıdaki kişi ile yakınlık kurmaktan korkması gibi olumsuz durumlar ile ilişkili olabileceği de düşünülmektedir. Romantik ilişkilerde yakınlık korkusu, kişinin kaygı nedeni ile bireysel olarak önem verdiği düşünce ve duygularını ilişki içinde bulunduğu kişi ile paylaşmasını engelleyen bir korku ile tanımlanır ve kişilerin güncel ilişkilerinin kalitesini etkilemekle beraber yeni ilişkiler kurmasında da sorunlar meydana getirmektedir. (Barış, Çıkrıkçı, Çıkrıkçı, 2023).

Diğer bir yandan, alan yazında sosyal medya bağımlılığı olgusu görece fazlaca incelenmiş olmasına rağmen bu uygulamalarda tüketilen içerikleri ve bu içeriklerin etkilerini inceleyen yeterli sayıda kaynağa ulaşılamamıştır. Bu çalışma için alan yazın incelendiğinde medyada

maruz kalınan afet ve şiddet haberlerinin insan davranışlarına etkisini ele alan çalışmalara ulaşılmışsa da (Shah, Chu, Ghani, Qaisar, Hassan, 2020), çalışmaların yeterince kapsayıcı olmadığı değerlendirilmiştir. Örneğin, araştırmaların çoğunlukla psikoloji dışında kalan alanlar içerisinde ele alınmasına bağlı olarak, bu konunun bireyin ruh sağlığına etkisini ve hayatlarında ne gibi işlev kayıplarına yol açtığını görebilmenin mümkün olmadığı görülmüştür.

Mevcut çalışmada medyada maruz kalınan içeriklerin insanlar üzerindeki etkilerini araştıran çalışmaların alan yazınından yola çıkılarak kadına yönelik şiddet haberlerinin kadınlar tarafından takip edilme düzeyleri ve bu düzeylerin deneyimlenen suç mağduriyeti korkusu ve kadınların yakın ilişkilerinde deneyimledikleri yakınlık korkuları ile ilişkisini incelemek amaçlanmıştır. Başka bir ifadeyle eş, eski eş, sevgili veya eski sevgili gibi yakın çevresinden şiddet görmüş mağdur kadınların travmatik öykülerine medya aracılığıyla yoğun bir şekilde maruz kalmanın, izleyici durumundaki kadınların kendilerinin de bu nitelikte bir suça maruz kalabileceğine ilişkin korku ve kaygı hissetmeleriyle ilişkisini incelemek önem taşımaktadır. Buradan yola çıkarak bu çalışmanın, medyanın suç korkusu ve yakınlık korkusu gibi günümüzde görülen veya gelecekte kendini daha yoğun göstermesi öngörülen, bireylerin ruh sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması ve bu etkilerin önlenmesi adına tedbirlerin geliştirilmesinde rol oynaması için bir kaynak olabilmesi hedeflenmektedir.

Araştırmanın temel soruları şunlardır; kadınların medyada kadına yönelik şiddet haberlerini takip etmeleri, yakın ilişkilerindeki yakınlık korkusu ile ilişkili midir? Bu ilişkide kadına şiddete yönelik suç korkusunun aracı rolü var mıdır? Bu amaçlar doğrultusunda araştırmanın incelemeyi hedeflediği hipotezler aşağıdaki gibi belirlenmiştir;

1. Kadınların medyada kadına yönelik şiddet haberlerine maruz kalma düzeyleri arttıkça romantik ilişkilerinde yakınlık korkusu artar.
2. Kadınların medyada kadına yönelik şiddet haberlerini takip etme düzeyleri arttıkça suç korkuları da artar.
3. Kadınların medyada kadına yönelik şiddet haberlerini takip etme düzeyleri ile yakınlık korkuları arasındaki ilişkiye suç korkusu aracılık etmektedir.

2. BÖLÜM: GENEL BİLGİLER

2.1 KADINA YÖNELİK ŞİDDET

Birleşmiş Milletler Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi ve Yok Edilmesi Bildirgesi'nde (1993) ve İstanbul Sözleşmesi'nde (2011) sunulan kadına yönelik şiddet için ilk ve en sık kullanılan tanım, kadının yalnızca kadın olduğu için hedef alındığı cinsiyete yönelik şiddet olarak yapılmıştır. Kadına yönelik şiddet hem bir insan hakları ihlali olarak hem de halk sağlığı sorunu olarak değerlendirilen küresel bir sorun olmakla beraber ülkemizde olduğu gibi birçok ülkede ele alınan bir gündem maddesi haline gelmiştir (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, 2021). Bu türde bir şiddet, kadının temel haklarını hiçe saymanın yanı sıra daha katmanlı bir boyutta ise kadını, yaşama ve güvende hissetme gibi haklardan, eğitim, iş ve sosyal hayata katılma gibi yaşamsal aktivitelerinden de mahrum bırakabilmektedir. Benzer şekilde, Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı (KEDV) tarafından 2021 yılında toplam 5 ilde 1000 kadın ile yürütülmüş olan bir çalışmanın raporuna göre, katılımcıların %54,6'sı ülkemizde kadınların karşılaştığı en büyük sorunun şiddet olduğunu bildirmiştir.

Bu bağlamda toplumun kadına şiddet konusunda bilinçlenmesinin bir göstergesi olarak, ülkemizde kadına yönelik şiddet haberlerine geçmiş yıllara oranla daha sık yer verildiği gözlemlenmektedir. Bu durum, artan kadına şiddet olayları (Erden ve Akdur, 2018) ve kadınların yaşadıkları insan hakları ihlalleri ile yakından ilgilenen çeşitli sivil toplum kuruluşların toplumda farkındalığı yükseltmek adına medya ile yürüttüğü çalışmalar ile de açıklanabilir. Bu haberlerde en sık yer alan şiddet türleri incelendiğinde fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddet olarak gözlemlenmekle birlikte bu şiddet çoğunlukla eş, eski eş, sevgili, eski sevgili veya aile tarafından uygulanmaktadır (Topçu-Lengerli, Görgülü ve Erden 2022; Yılmaz ve Ören, 2021). Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun, basına yansıyan kadına yönelik şiddet içerikli haberleri aylık ve yıllık olarak derleyerek oluşturdukları raporlar kapsamında, 2022 yıllık veri raporuna göre herhangi bir erkek tarafından işlenen 334 kadın

cinayetinde, 154 kadın evli olduğu erkek, 35 kadın birlikte olduğu erkek, 27 kadın eski erkek arkadaşı ve 19 kadın ise eski eşi tarafından öldürüldüğü tespit edilmiştir. Ek olarak aynı raporda, bu cinayetlerin %63'ünü oluşturan 209 cinayetin evde gerçekleştiği belirtilmiştir. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM) (2021) tarafından yapılmış olan Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması kapsamında elde edilen bulgulara Türkiye'de neredeyse her 10 kadın içinden 4'ü, hayatının herhangi bir döneminde partnerinden fiziksel ve/veya cinsel şiddet görmüştür. Aynı araştırmanın bir diğer bulgusu ise 15-24 yaş aralığında, ilkökul ve daha düşük eğitim düzeyine sahip, boşanmış veya eşinden ayrı yaşayan ve çalışmayan kadınlarda bu şiddetin daha sık görüldüğüdür (Karahana, Arpacı, Esen, 2022). Benzer bir bulgu olarak ise İktisadi İş birliği ve Gelişme Teşkilatı (OECD) (2023) tarafından paylaşılan veriler kapsamında yine hayatının bir döneminde yakın bir partnerinden fiziksel ve/veya cinsel şiddet görmüş kadınların yüzdesinin 32 olduğu paylaşılmaktadır.

Bir diğer önemli nokta ise Türkiye'de kadınların, medyada da sıklıkla yer alan bu şiddet haberlerini ne kadar yakından takip ettiğı ve toplumda cinsiyet eşitsizliğinden doğan kadına yönelik şiddet olgusuna karşı ne kadar duyarlı olduklarıdır. Bu konuda yapılmış birçok anket çalışması mevcuttur. Bunlar arasında örnek olarak Kadın Emegini Değerlendirme Vakfı'nın (KEDV) 2021 yılında Türkiye'de medya üzerinden bu haberleri takip eden kadınların oranının %77 olduğunu ve yine bu kadınların %81'inin medyada bu haberlere daha çok yer verilmesi gerektiğine inanmakta olduğunu bildirmektedir. Özellikle de kadınlar tarafından medyada bu derece sık takip edilmesi sonucunda izleyicinin birçok rahatsız edici detaya maruz kalmasına zemin hazırlayan kadına yönelik şiddet haberlerinin kadınlar üzerindeki olası etkileri, incelenmesi gereken önemli bir konu olarak asılı durmaktadır.

2.2 SUÇ KORKUSU VE MAĞDURİYET RİSKİ ALGISI

Suç korkusu ve mağduriyet riski kavramlarının kriminoloji, şehir ve bölge planlama, sosyoloji ve psikoloji gibi çok branşta yerini bulmuş kavramlar olduğu düşünüldüğünde alan yazında belirlenmiş tek ve evrensel bir tanım bulunmamaktadır. Ek olarak hem bireyin yaşam biçimi hem de toplumsal düzen ile etkileşim içinde bir olgu olması nedeni ile geniş kapsamlı,

kompleks ancak aynı oranda da önem teşkil eden bir konudur. Birçok çalışmada kullanılan ortak bir tanım, suç korkusu çerçevesinde Amerika Birleşik Devletleri'nde birçok araştırma yürütmüş olan Ferraro (1995) tarafından; bireylerin suç tehdidine, suçu çağrıştıran sembollere veya bir suçun mağduru olma ihtimaline karşı geliştirdiği kaygıyla karakterize olmuş bir durum olarak yapılmıştır. Bu araştırma kapsamında da suç mağduriyeti korkusu, kadınların kendilerinin şiddet içerikli bir suçun mağduru olma olasılığına ilişkin korkularına işaret etmektedir.

Başlıca Warr (2000), Ferraro (1995) ve Clemente ve Kleiman (1977) gibi araştırmacıların altını çizdiği üzere; suç korkusu, gerçek mağduriyetin kendisi kadar zarar verici olabilir çünkü korku, suç mağduriyetinden sonra kişinin yaşam tarzının bir parçası haline gelmekte olan benzer kaçınma davranışlarına sebep olabilmektedir. Yani en az suç mağduriyetinin olduğu kadar, suç korkusunun da sonuçları gerçek, ölçülebilir ve hem birey hem toplum düzeyinde potansiyel olarak keskindir (Ferraro, 1995; Warr, 1985). Öte yandan bireyler şahsi olarak deneyimledikleri şiddet haricinde, başka bireylerin maruz kalmış olduğu suçlardan haberdar olarak da suç korkusu deneyimleyebilmektedir (Çardak, 2012; Warr ve Ellison, 2000). Bu da insanların bir mağduriyet yaşamaları dahi suç hakkında endişe duyabilme ve suçtan korkabilme ihtimalinin göz önünde bulundurulması gerektiğini göstermektedir.

Suç korkusunun cinsiyet, yaş, ırk, sosyoekonomik düzey gibi birçok demografik yordayıcısı olmakla birlikte kişisel deneyimlerin, medyada şiddet haberlerinin sunumlarının ve sosyal etkileşimlerin de etkisi olduğunu öne sürülmüştür (Ferraro, 1995). Ferraro (1995)'ya göre medya, suç korkusunu etkileyen önemli bir faktördür çünkü medyanın sunulan suç ve şiddet içerikli haber ve programlar aracılığıyla suç korkusunu arttırabildiği ve bireylerin suç oranları ve suç tehdidi üzerindeki algılarını etkileyebildiği belirtilmiştir. Alan yazında çelişkili görülen bir durum ise kadınların ve yaşlıların, daha yüksek suç mağduriyeti oranlarına sahip olan genç erkeklere göre suçtan daha fazla korktuklarına ilişkin bulgunun birçok çalışmada ortaya konulmasıdır (Clemente ve Kleiman, 1977; Dobbs, Waid ve Shelley, 2009; Ferraro, 1995; Warr, 1984). Bu paradoksa açıklık getirmeye çalışan bazı araştırmacılar, bu durumu erkeklerin öz-bildirim anketlerinde korku bildirirken arzu edilebilirlik faktöründen dolayı daha çekingen davrandıklarını ve bu yüzden daha düşük düzeylerde korku bildirdiklerini iddia

etmişlerdir (Dobbs vd., 2009; Sutton ve Farral, 2005). Kadınların neden daha yüksek derece suçtan korktuğuna ilişkin farklı bakış açıları değerlendirildiğinde ise “kadınların suça karşı algılanan kırılganlık düzeyleri” ve “cinsel saldırı suçuna yönelik korkuları” olarak iki konu ele alınmıştır. Öncelikle algılanan suça karşı kırılganlık veya savunmasızlık, bireyin bir saldırı ve tehlike durumunda kendisini aktif bir şekilde savunabilmesine ilişkin algısı olarak değerlendirildiğinde (Dobbs vd., 2009), kadınların kendilerini erkeklere göre fiziksel anlamda daha zayıf ve dolayısıyla daha savunmasız hissediyor olmalarının daha yüksek düzeyde suç mağduriyeti korkusu yaşamalarına yol açıyor olma olasılıkları yüksek görülmektedir.

Kadınların daha yüksek suç korkusu yaşamalarına ilişkin farklı bir bakış açısı ise cinsel saldırı niteliğindeki suçların diğer olası suçları gölgeliyor olması savıdır. Başka bir ifade ile, kadınların hırsızlık ve dilencilik gibi basit suçları (Warr, 1984), tecavüz gibi cinsel saldırı niteliğindeki suçlara yol açabilecek suçlar olarak değerlendirmesidir (Ferraro, 1995, 1996). Bu konuda ortaya atılan bir diğer görüş ise kadınlarda suç korkusunun artmasında, çocukluk çağından itibaren yaşamları boyunca sosyal çevrelerindeki birçok kişi tarafından maruz bırakıldıkları tedirgin edici uyarıların rolü olmasıdır (Truman, 2005). Diğer bir ifade ile geleneksel toplumsal roller ve kalıplar ile iç içe yetişen kadın kendisini suça karşı savunmasız ve bir o kadar da potansiyel mağdur olarak görebilmektedir. Benzer olarak bazı toplumsal görüş ve medya mesajları arasında cinsel saldırı olaylarında mağduru suçlayıcı bir dil kullanılması ve bunun yanı sıra kadınların bu tür suçlara zemin oluşturacağı ileri sürülen riskli davranışlardan kaçınması gerektiğinin vurgulanmasının da bu korkuyu arttırdığına ilişkin görüşler belirtilmektedir (Gilchrist, Bannister, Ditton ve Farrell, 1998).

Başka bir açıdan ele alınırsa bu korkunun aynı zamanda kişinin seyahat ve tüketim alışkanlıkları ile günlük hayatındaki sosyal aktivitelerinde de değişime sebep olduğu ve kişilerarası etkileşimlerini olumsuz etkilediği buna bağlı olarak da yaşam kalitesini düşürdüğü belirtilmektedir (Dönmezer, 1981). Bu bağlamda artan suç korkusu kadınları birtakım koruyucu olacağına inanılan kaçınma davranışlarını sergilemeye itebilir. Bu davranışlar kapsamında kadınların geç saatlerde dışarıda yalnız vakit geçirmekten veya görece kalabalık ve güvensiz algılanan kentsel bölgelerden kaçınarak evinde kapalı ve kilitli kapılar ardında olmayı tercih

edebileceği bildirilmektedir (Culbertson, Vik, Kooiman, 2001; Dobbs vd., 2009; Kelly ve DeKeseredy, 1994). Benzer şekilde toplum içinde dezavantajlı olarak değerlendirilen ve daha yüksek düzeylerde suç korkusu bildiren yaşlılar ve engelli bireylerde de bu korkunun kendi içine kapanma ve kalabalık sosyal alanlardan uzak durmaya yol açtığı bildirilmiştir (Erkan ve Sevin, 2018; Utma, 2016).

2.3 MEDYA TÜKETİMİ VE SUÇ KORKUSU

Medya araştırmalarında maruz kalma durumu, günümüze kadar farklı yöntemler ile tanımlanıp işlevsel hale getirilerek ölçülmüştür. En temel hali ile maruz kalma, hatırlanacak kadar fark edilip edilmediklerine bakılmaksızın, insanların belirli mesajlarla veya mesaj sınıfları yani medya içerikleriyle karşılaşma derecesi olarak tanımlanabilmektedir (Slater, 2004). Bu tanım kapsamında hatırlanacak kadar uzun karşılaşılma olsa dahi, medyada sık tasvir edilen içeriklere maruz kalmak kullanıcılarda benzer inanç, tutum ve davranışların gelişmesine sebep olmaktadır (Coyne vd., 2019).

Buradan yola çıkarak medya kullanıcılarının afet, savaş ve şiddet gibi toplumsal derecede önem taşıyan içeriklere ne derece maruz kaldığı ve bunun bireyler üstünde nasıl etkiler doğurduğu bugüne kadar birçok araştırmanın konusu olmuş ve olmaya da devam etmektedir. Medya ve etkileri konulu araştırmalarda en çok tartışılmış ve test edilmiş olan kuram Yetiştirme Kuramıdır. Söz konusu kuramın öne sürdüğü bakış açısı ise medyada felaket veya suç ile ilgili içeriklere sürekli olarak maruz kalmanın, insanların dünyaya ve çevresine karşı algılarını ve bir takım tutumlarını olumsuz etkilediğidir (Nabi ve Riddle, 2008). Yetiştirme Kuramı ilk olarak 1960’larda televizyonda yer alan medyatik iletilerin izleyiciler üzerinde oluşturduğu etkilerin incelendiği araştırmalardan beslenmiş ve bu araştırmaların detaylandırıldığı yeni çalışmalar ile gelişmeye devam etmiştir (Gerbner, 1998). İlerleyen dönemlerde Gerbner ve Gross’un 1976 yılındaki, Gerbner ve arkadaşlarının ise 1977, 1978 ve 1980 yıllarındaki araştırmaları sonucunda televizyon aracılığıyla medya kanallarına fazla maruz kalmanın bireyler üzerindeki etkilerine dair bulgularla birleşmiş ve güçlü bir düşünce tarzı oluşmuştur. Bu çalışmaların alan yazına kattıkları arasında, sıkı televizyon izleyicilerinin dünyaya ve çevresine karşı şiddet

içeren, düşmanca bir bakış açısı geliştirme olasılıklarının yüksek olduğu gibi önemli bulgular vardır. Başka bir ifade ile, yoğun televizyon izleyen bireylerin daha yüksek düzeyde suç korkusu ve bir suçun mağduru olmaya ilişkin risk algılaması (Gerbner ve vd., 1977) ve diğer insanlara karşı daha düşük düzeylerde güven duyduklarının gözlemlenmesidir (Gerbner ve Gross, 1976).

Medya tüketimi ve etkileri alanında yapılan çalışmaların sayısı arttıkça bireysel faktörlerin ve birtakım bireysel deneyimlerin de bu ilişkide rolü olduğu dikkate alınmaya başlamıştır. Örneğin bireyin medyada tasvir edilen mağdurlar ile benzer deneyimlere sahip olması (Gerbner vd., 1980) ve yine tasvir edilen mağdur ile benzer demografik özellikleri taşımasının daha güçlü bir etkiye yol açtığına dair bulgulardan söz edilebilir (Chiricos, Eschholz, Gertz, 1997; Hirsch, 1980). Benzer olarak izleyicinin kırılganlığı (Skogan, Maxfield, 1981), cinsiyeti, yaşı ve yaşadığı toplumda azınlık durumda olması gibi (Chiricos vd., 1997) faktörler de daha önce söz edildiği gibi medya tüketimi ve mağduriyet korkusu arasındaki bağlantıyı etkilemektedir.

Öte yandan medyanın özellikle afet olayları gibi toplumsal kriz zamanlarında bilgi arama ve yayma, etkili uyarıların yapıldığı ve toplumu bağlamada önemli bir rolü olduğu da birçok araştırmanın konusu olmuştur (Carter ve Kenney, 2018; Kawasaki, Henry, Meguro, Henry, 2018). Söz konusu olumlu kabul edilebilecek etkilemeye karşın mağduriyet korkusunu öne çıkaran bulgular da dikkate değer bulunmuştur. Örneğin, Pakistan’da 210 gazete okuru ile yürütülmüş bir anket araştırmasında, Yetiştirme Kuramı baz alınarak medyada yer alan doğal veya insan kaynaklı felaketler ile ilgili içeriklere tekrar tekrar maruz kalmanın bireylerin mağduriyet korkularını ve diğer insanlara yönelik özgecilik tutumlarını etkilediği hipotezi test edilmiştir. (Shah vd., 2020). Shah vd. (2020) tarafından sunulan bu çalışma bulguları, afet ile ilgili haberlere yüksek oranda maruz kalmanın mağduriyet korkusunun artmasına katkıda bulunduğunu ortaya koymaktadır.

2.4 ROMANTİK İLİŞKİLERDE YAKINLIK KORKUSU

Bugüne kadar alan yazında yakınlığın birçok farklı tanımı yapılmıştır. Basit bir kelime anlamı analizinde yakınlık; karşılıklı güven duyma, duygusal anlamda yakın olma, duyguların açık paylaşımı gibi ifadelerle tanımlanmaktadır (Maitland, 2020; Timmerman, 1991). Kişiler arası yakınlığın anlaşılıp tanımlanmasına hizmet etmesi adına Reis ve Shaver (1988) tarafından oluşturulan bir modelde, kişinin karşısındaki kişiye kendisine dair önemli gördüğü duygu ve düşünceleri paylaşırken karşıdakinin de ona anlaşıldığını, onaylandığını ve hatta önemsendiğini hissettirecek bir biçimde karşılık vermesi ile iki kişi arasında yakınlığın geliştiği önerilmektedir. Benzer bir konuyu ele almış bir çalışmada ilişki inşa edilmesinde kendini açmanın yakınlık duygularının artmasını sağladığı bulgusu elde edilmiştir (Aron, Melinat, Aron, Vallone ve Bator, 1997; Maitland, 2020). Diğer bir deyiş ile yakınlık ancak hoşnutluk, duygusal değer ve duyarlılığın bir arada oluşu ile kurulabilmektedir (Barış vd., 2023; Descutner ve Thelen, 1991).

Fakat bireyler yakınlığı aramakta olduğu kadar ondan korkmaktadırlar. Yakınlık ve yalnız kalmaktan korkmak, çoğu insanın deneyimlediği bir durumdur (Firestone ve Catlett, 1999). Bu korkuyu tanımlamak gerekirse, bir kişinin kişisel olarak önemli bulduğu duygu ve düşünceleri değer verilen bir başka birey ile açık paylaşma yetisinin, kaygı duyması nedeni ile engellenmesidir (Barış vd., 2023). Yakınlık kurmaya ilişkin korku duyan ve kendine ket vuran kişiler yüksek olasılıkla başkaları ile samimi ve tatmin edici ilişkiler kurmak konusunda zorlanacaktır (Martin ve Ashby, 2004). Bu bağlamda bireyin değer verdiği kişi ile duygu ve düşünce paylaşımında bulunmaya ilişkin kaygısı sebebi ile engellenmiş olan becerisini ölçebilmek, kişilerarası yakınlık korkusunu dolaylı olarak gözlemleyebilme fırsatı sağlamaktadır (Descutner ve Thelen, 1991).

Bireyin yakınlık korkusunu anlayabilmek adına değerlendirilmesi gereken bir diğer değişken ise deneyimsel kaçınmadır. Bu konuda deneyimsel kaçınma sergileyen bireylerin yalnızlık deneyimleme düzeylerinin de ilişkili olarak yüksek görüldüğü (Maitland, 2020; Shi, Zhang, Zhang, Fu ve Wang, 2016) ve yine deneyimsel kaçınma davranışlarının kişinin sosyal desteğini ciddi oranda kısıtladığı da (Kelly vd., 2019) görülmüştür.

Özetle Gerbner'in araştırmalarında (1969, 1980) altını çizdiği üzere, medyada sunulan şiddet içerikli mesajların, dünyanın gerçekte olduğundan daha güvensiz ve tehlikeli bir yer olduğu inanişına sebep olarak insanların düşünce, inanç ve hatta davranışları üzerinde oluşturduğu olumsuz etkilerinin olduğu belirtilmektedir. Bu etkiler değerlendirildiğinde, artmış suç korkusu düzeyleri ve bu korku sebebi ile sergilenen gece geç saatte dışarı çıkmama gibi koruyucu davranışlar göze çarpmaktadır (Er, Elmas ve Sayar, 2018). Bu bilgiler doğrultusunda, kadınların medya aracılığı ile travmatik kadına şiddet öykülerine maruz kalmalarının, şiddet suçuna ilişkin korkuları ve yakın ilişkilerinde yakınlık kurmaya ilişkin korkuları ile ilişkileri incelemek bu çalışmanın temel amacı olarak belirlenmiştir. Araştırmada Gerbner'in (1969) yetiştirme kuramı genişletilerek, görece yeni bir medya formu olan internet ve sosyal medya uygulamaları da çalışmaya dahil edilerek medyadaki şiddetin kadınların ruh sağlığına olan etkilerini araştırmak çalışmanın amacı olarak belirlenmiştir.

3. BÖLÜM: YÖNTEM

3.1 ÖRNEKLEM

Araştırma, her biri 18-40 yaş aralığında olan ($Ort=28,82$, $SS=5,22$) ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 262 kadın katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırma kapsamında örneklem işleme ölçütü olarak kadın olmak ve 18-40 yaş aralığında olmak olarak belirlenmiş olup; dışlama ölçütü olarak ise erkek olmak ve 18-40 yaş aralığı dışında olmak belirlenmiştir. Katılımcılara, kolay örnekleme ve kartopu örnekleme yöntemleri kullanılarak ulaşılmıştır. Katılımcıların demografik bilgileri bulgular bölümünde, Tablo 3.1.'de sunulmuştur.

Tablo 3.1 Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları

Değişkenler	N	%
Yaş		
18-25	75	28.5
26-30	99	37.6
31-40	88	33.5
Eğitim Durumu		
Lise ve altı	42	16
Lisans	157	59.9
YL/Doktora	63	24
Öğrencilik		
Öğrenci	136	51.9
Öğrenci Değil	126	48.1
Çalışma Durumu		
Çalışıyor	155	59.2
Çalışmıyor	107	40.8
Meslek Durumu		
Yok/Çalışmıyor	107	40.8
Sağlık	18	6.9
Eğitim	25	9.5
Mühendis/Mimar	9	3.4
Hukuk	19	7.3
Pazarlama	6	2.3
Psikoloji/PDR	31	11.8
Finans	8	3.1
Serbest Meslek	14	5.3
Ev Hanımı	2	0.8
İnsan Kaynakları	5	1.9
Memur	18	6.9
Medeni Durum		
Bekar	85	32.5
Evli	80	30.5
İlişkisi var	97	37.0
İlişki Süresi		
Yok	103	39.2
0-11 ay	42	16
12 ay ve üstü	117	44.5
Ruhsal Sıkıntı Geçmişi		
Var	94	35.9
Yok	168	64.1
Şiddet Geçmişi		
Var	129	49.2
Yok	133	50.8

Araştırma örneklemini, 18- 40 yaş aralığında değişen ($Ort=28,82$, $SS=5,22$), tümü kadın 262 katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırmaya katılan katılımcıların demografik özelliklerine göre dağılımları Tablo 3.1’de sunulmuştur. Katılımcıların yaşlarının dağılımları incelendiğinde, 75 kişinin 18-25 yaş, 99 kişinin 26-30 yaş ve 88 kişinin 31-40 yaş aralığında olduğu görülmüştür.

Katılımcıların eğitim düzeylerine göre dağılımları gözlemlendiğinde, %59,9’unun lisans ve %24’ünün ise yüksek lisans/doktora düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların çalışma durumları incelendiğinde neredeyse yarısının aktif olarak çalışıyor ve diğer yarsının çalışmıyor olduğu görülmektedir.

3.2 VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada ilk olarak katılımcılara bilgilendirilmiş onam formu sunulmuş ve sonrasında veriler demografik bilgi formu, medya takip sıklığı ölçeği, suç korkusu ölçeği ve yakınlık korkusu ölçeği aracılığı ile toplanmıştır. Bahsi geçen formlar ekler bölümünde sunulmuştur (Ek A, B, C, D ve E).

3.2.1 Bilgilendirilmiş Onam Formu (EK A)

Bu form katılımcılara araştırma hakkında temel bilgilerin verilmesi amacı ile oluşturulmuştur. Araştırmanın amacı, çalışmanın yürütücüsü, sorumlu akademisyen, çalışmanın yürütüldüğü kurum ve kullanılan veri toplama araçları ile ilgili bilgilerin sunulduğu ve katılımcının araştırmaya gönüllü olarak katıldığını onayladığı formdur.

3.2.2 Demografik Bilgiler Formu (EK B)

Bu form katılımcıların demografik bilgilerine ve kişisel deneyimlerine yönelik sorular içermektedir ve iki bölümden oluşmaktadır. İlk kısımda katılımcıların doğum tarihi, yaşadığı şehir, eğitim durumu, öğrencilik veya çalışma durumları, ilişki var ise ilişki süreleri, mesleği, ruhsal sıkıntı geçmişleri ve şiddet deneyimi geçmişleri hakkında sorulardan oluşmaktadır. İkinci kısımda ise televizyon, gazete ve çeşitli sosyal medya uygulamalarını (Twitter, Facebook, Instagram, YouTube ve TikTok) ne sıklıkla izledikleri üzerine sorular yer almaktadır.

3.2.3 Medya Takip Sıklığı Ölçeği -MTÖ (EK C)

Medyada kadına şiddet haberleri takibi, toplamda 14 sorudan oluşan 5’li likert tipi bir soru formu ile ölçülmüştür. Bu sorular geçmiş uygulama alan yazınına dayandırılarak ve uzman görüşü alınarak oluşturulmuştur. Mevcut çalışmada söz konusu soru formunun psikometrik değerlendirmeleri de yapılarak MTÖ elde edilmiştir. Söz konusu ölçeğin 4 maddesi, güvenirlik analizleri sonucunda psikometrik performansı düşürmesi sebebi ile çıkarılarak 10 madde ile ölçeğin nihai formuna karar verilmiştir. Geçmiş medya çalışmalarında, medya tüketimi çoğunlukla bireylerin bir günde televizyon izlediği saat sayısına göre ölçülmüş olup (Gerbner ve Gross, 1976) bu çalışmada bu ölçümü güçlendirebilmek ve günümüz koşullarına uygun bir ölçüm oluşturabilmek adına sosyal medya uygulamalarına ilişkin sorular da dahil edilmiştir. Alan yazında kullanılmış olan sorular rehberliğinde yeni ve ek sorular, çalışmanın konusu dahilinde oluşturularak, katılımcıların ülkemizde gerçekleşen kadına şiddet olaylarına dair haberleri çeşitli kitle iletişim araçları aracılığıyla ne sıklıkla takip ettikleri ölçülmeye çalışılmıştır. Bu sorulardan bazıları şu şekildedir; “Ülkemizde meydana gelen kadına şiddet olaylarını herhangi bir medya kanalından ne sıklıkla takip edersiniz”, “Sosyal medyada ülkemizde kadınların uğradığı insan hakları ihlalleri ve maruz kaldıkları şiddet olaylarına yönelik videoları ne sıklıkla izlersiniz”. Ölçeğin güvenirliğini test etmek amacıyla analiz edilen Chronbach’s Alpha değeri .85 olarak bulunmuş ve iyi derecede güvenilirliğe sahip olduğu gözlemlenmiştir. Ölçeğin geçerliliğini test etmek için ise açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları bulgular bölümünde sunulmuştur.

3.2.4 Suç Korkusu Ölçeği (EK D)

Alan yazında suç korkusu, geçmiş çalışmalar tarafından birçok farklı yöntemler ile ölçülmeye çalışılmıştır. Bu çalışmaların büyük çoğunluğunda, insanların mal varlığına veya şahsa yönelik potansiyel suçlar ile ilgili hissettikleri korkuyu ölçmek hedeflenmiştir. Bu kapsamda katılımcılar hırsızlık veya saldırı gibi suçlara karşı duyulan korku ifadelerine, Likert tipi ölçümler üzerinden ne kadar katıldıklarını bildirmeleri istenmiştir (Dolliver, Kenney, Reid, Prohaska, 2018; Ferraro, 1995). Mevcut çalışmada, suç mağduriyeti korkusu ölçeği, hepsi kadın olan katılımcıların gelecekte kadına şiddet mağduru olmak ile ilgili hissettikleri korkuyu

ölçmeyi amaçlayan bir ölçüm aracı olarak tasarlanmıştır. Bahsi geçen geçmiş ölçümler göz önünde bulundurularak, mevcut çalışmanın temel konusu çerçevesinde kadına yönelik şiddet niteliğindeki suçlara karşı katılımcıların deneyimledikleri suç korkusunu ölçebilmek adına uzman görüşü eşliğinde bir ölçüm aracı oluşturulmuştur. 11 sorudan oluşan bu ölçek kapsamında katılımcılardan, verilen ifadelere ne kadar katıldıklarına ilişkin 5’li Likert tipi (1=*Kesinlikle katılmıyorum*, 3=*Fikrim yok*, 5=*Tamamen katılıyorum*) yanıtları işaretlemeleri istenmiştir. Ölçeğin psikometrik performans analizinde, 2 maddenin genel performansı düşürmesi sebebi ile ölçekten çıkarılması sonucunda nihai form 9 ifadeden oluşmuştur. Ölçek maddelerinden bazıları şu şekildedir; “Kadına şiddet kurbanı olma konusunda kendim için endişe duymaktayım”, “Geç bir saatte herhangi bir yere giderken kendimi güvende hissetmem”, “Geç bir saatte toplu taşıma kullanırken kendimi güvende hissetmem”, “Haberlerde gördüğüm şiddet olaylarının başıma gelmesinden korkarım”. Ölçeğin güvenilirliğini test etmek amacıyla analiz edilen Chronbach’s Alpha değeri .85 olarak bulunmuş olup iyi derecede güvenilirliğe sahip olduğu gözlemlenmiştir. Ölçeğin geçerliliğini test etmek için ise açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmış olup sonuçlar çalışmanın bulgular bölümünde sunulmuştur.

3.2.5 Yakınlık Korkusu Ölçeği (EK E)

Yakınlık Korkusu Ölçeği (YKÖ-Fear of Intimacy) adlı bu 35 maddeden oluşan ölçek, Descutner ve Thelen (1991) tarafından insanların romantik ilişkilerinde deneyimledikleri yakınlık kurmaya yönelik kaygılarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe güvenilirlik ve geçerlilik çalışmasında yapılan analizlerin sonucunda toplam varyansın %58’ini açıklayan, hayali yakınlık korkusu, hayali açıklık korkusu ve geçmiş dönem yakınlık korkusu olarak isimlendirilmiş 3 alt faktörden oluşan bir ölçek oluşturulmuştur (Elibol ve Tok, 2018). Ölçeğin bazı maddeleri şu şekildedir; “Ona benim için utanç verici olan geçmişteki şeyleri anlatırken kendimi rahatsız hissedebilirim”, “Ona en içten duygularımı açmaktan korkabilirim”, “Onlara yaklaşmaktan korktuğumu düşünen insanlar var”.

Elibol ve Tok (2018) tarafından, yapılan iç tutarlılık analizleri sonucunda ölçeğin toplam Cronbach Alpha değerinin .81 olarak bulunduğu belirtmiştir. Bu çalışmanın örneklemi üzerinde Cronbach Alpha değeri .72 olarak hesaplanmıştır. Son olarak ölçeğe birinci düzey çok faktörlü

doğrulamalı faktör analizi uygulanmıştır. Analize ilişkin sonuçlar çalışmanın bulgular bölümünde detaylı ele alınmıştır.

3.3 İŞLEM

Araştırma tasarısının Beykoz Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'na başvurulması ardından, 06.02.2023 tarih 2023/5 sayılı toplantısında olumlu sonuç alınmıştır (Ek F). Araştırma kapsamında kullanılan Yakınlık Korkusu Ölçeği'nin (Ek E) kullanım izni, ilgili akademisyen tarafından 16.12.2022 tarihinde alınmıştır. Araştırma kapsamında veri toplama araçları Google Forms uygulaması aracılığı ile çevrimiçi bağlantı linki olarak katılımcılara ulaştırılmıştır. Bu aşamada bağlantı linki çeşitli WhatsApp ve Telegram gruplarında paylaşılarak ve Instagram hesaplarında yayınlayarak kartopu yöntemi ile katılımcılara ulaştırılmıştır. Bağlantı linki açıldığında katılımcılara, bilgilendirilmiş onam formu başlığı altında çalışmanın gönüllülük esasına dayandığı, herhangi bir kimlik bilgisinin istenmeyeceği, diledikleri zaman çalışmadan çekilebilecekleri ve elde edilen bilgilerin gizli tutulacağı bilgisi verilerek her bir katılımcının bilgilendirilmiş onamı alınmıştır. Veri toplama süreci Şubat 2023-Mayıs 2023 tarihleri arasında tamamlanmıştır. Araştırmaya katılım koşulu olarak belirtilen yaş aralığı ve cinsiyet dışında kalan herhangi bir katılımcı olmamıştır. Araştırmanın bağımsız değişkeni medya takip sıklığı, bağımsız değişkeni yakınlık korkusu ve aracı değişkeni suç korkusu olarak belirlenmiş ve analiz edilmiştir.

3.4 İSTATİKSEL ANALİZLER

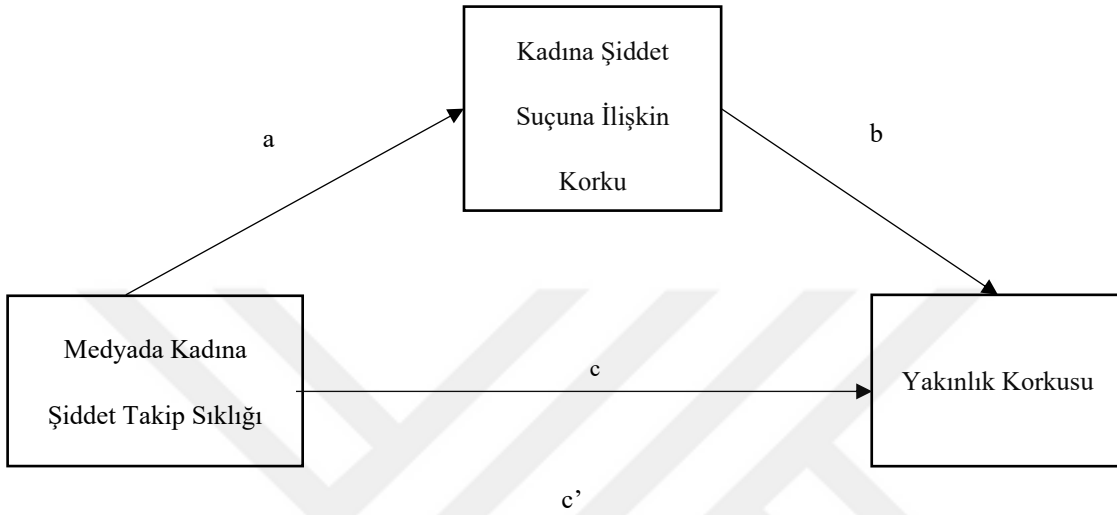
Bu çalışmada istatistiksel analizler, IBM SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 25.0 ve AMOS (Analysis of Moment Structures) 23.0 programları ile yürütülmüştür. Demografik verilerin betimsel analizleri yapılmış ve değişkenler arası ilişkiler Pearson korelasyon katsayıları ile incelenmiştir. Katılımcıların demografik özelliklerine göre ölçek puanlarını kıyaslamak adına; iki bağımsız grupların fark analizlerinde bağımsız t testi, ikiden fazla bağımsız grup karşılaştırılmasında tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Fark yaratan grubun bulunmasında Tukey testi ile post-hoc analizler yürütülmüştür. Çalışmada kullanılan ölçeklerin güvenilirliğini test etmek için güvenirlik analizleri, yapı geçerliliğini test

etmek için SPSS aracılığı ile Açıklayıcı Faktör Analizi ve AMOS programı üzerinden Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yapılmıştır. Yapısal eşitlik modeli çerçevesinde oluşturulan path diyagramı, AMOS üzerinden analiz edildi. Bu analizde regresyon katsayıları ve aracılık rolü incelenmiştir. Bahsi geçen basit aracılık modeli Şekil 3.1’de sunulmuştur.

Yapısal Eşitlik Modeli (YEM)’nin uygulanabilmesi için veri setinin, çok değişkenli normal dağılım koşulunu sağlaması beklenmektedir (Byrne, 2001). Bu sebeple aykırı değerlerin tespit edilebilmesi için gözlemler arası ilişkiye dayalı Mahalanobis uzaklık değerleri kullanılmaktadır. Özellikle çok değişkenli ve yüksek hacimli veri setlerinde, sıfıra yakın veya negatif değerlere sahip olan gözlemler için Mahalanobis ölçütü önerilmektedir (Johnson ve Wichern, 2002). Aykırı değerlerin, hata varyansı değerini arttırması sebebi ile istatistiksel testlerin ölçüm güçleri üzerinde de etkileri bulunmaktadır. Bu sebeple istatistiksel testler uygulanmadan önce aykırı-uç değerlerin varlığı tespit edilmiş ve çoklu normallik kriteri sağlanmıştır. Elde edilen verilerin normal dağılıma uygunluğu Q-Q Plot çizimi ve çarpıklık/basıklık değerleri ile incelenmiştir. Kullanılan verilerin normal dağılım göstermesi, çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 3 aralığında olup olmaması ile saptanmıştır.

Şekil 3.1. Medyada Kadına Şiddeti Takip Etme Sıklığı ile Yakınlık Korkusu Arasındaki İlişkide Suç

Korkusunun Aracı Rolüne İlişkin Model

Not: Medyada kadına şiddeti takip etme sıklığının kadına şiddet suçuna ilişkin korku üzerindeki etkisi (a yolu); kadına şiddet suçuna ilişkin korkunun yakınlık korkusu üzerindeki etkisi (b yolu); medyada kadına şiddeti takip etme sıklığının yakınlık korkusu üzerindeki etkisi (c yolu); aracı değişken olan kadına şiddet suçuna ilişkin korku modele dahil edildiğinde medyada kadına şiddeti takip etme sıklığının yakınlık korkusu üzerindeki etkisi (c' yolu).

4. BÖLÜM: BULGULAR

4.1 Katılımcıların Medya Araçlarını Kullanım Sıklıkları

Katılımcılara demografik bilgiler formunda ayrıca çeşitli medya araçlarını ne kadar sık takip ettiklerine ilişkin soruların dağılımını özetleyen bilgiler Tablo 4.1’de sunulmuştur.

Tablo 4.1 Katılımcıların Medya Araçlarında Vakit Geçirme Dağılımları

Değişkenler		N	%
Basılı gazete okuma sıklığı	Neredeyse hiç	189	72.1
	Arada sırada	42	16.0
	Orta derecede	19	7.3
	Sık sık	3	1.1
	Oldukça sık	9	3.4
Mobil haber uygulamaları kullanım sıklığı	Neredeyse hiç	19	7.3
	Arada sırada	27	10.3
	Orta derecede	54	20.6
	Sık sık	76	29.0
	Oldukça sık	86	32.8
Televizyonda haber izleme sıklığı	Neredeyse hiç	46	17.6
	Arada sırada	61	23.3
	Orta derecede	74	28.2
	Sık sık	48	18.3
	Oldukça sık	33	12.6
Sosyal medyada vakit geçirme sıklığı	Neredeyse hiç	3	1.1
	Günde 1 saatten az	20	7.6
	Günde 1 saat	46	17.6
	Günde 1-2 saat	67	25.6
	Günde 2 saat ve fazlası	126	48.1
Twitter’da vakit geçirme sıklığı	Neredeyse hiç	99	37.8
	Günde 1 saatten az	42	16.0
	Günde 1 saat	39	14.9
	Günde 1-2 saat	47	17.9
	Günde 2 saat ve fazlası	35	13.4
Instagram’da vakit geçirme sıklığı	Neredeyse hiç	15	5.7
	Günde 1 saatten az	20	7.6
	Günde 1 saat	54	20.6
	Günde 1-2 saat	79	30.2
	Günde 2 saat ve fazlası	94	35.9
YouTube’da vakit geçirme sıklığı	Neredeyse hiç	38	14.5
	Günde 1 saatten az	50	19.1
	Günde 1 saat	81	30.9
	Günde 1-2 saat	55	21.0
	Günde 2 saat ve fazlası	38	14.5
Tik Tok’ta vakit geçirme sıklığı	Neredeyse hiç	230	87.8
	Günde 1 saatten az	10	3.8
	Günde 1 saat	7	2.7
	Günde 1-2 saat	8	3.1
	Günde 2 saat ve fazlası	7	2.7
Facebook’ta vakit geçirme sıklığı	Neredeyse hiç	223	85.1
	Günde 1 saatten az	28	10.7
	Günde 1 saat	8	3.1
	Günde 1-2 saat	2	0.8
	Günde 2 saat ve fazlası	1	0.4

İlk olarak katılımcıların basılı gazete okuma sıklığı incelendiğinde %7,1'inin neredeyse hiç, %16'sının arada sırada, %7,3'ünün orta derecede, %1,1'inin sık sık ve %3,4'ünün oldukça sık cevabını verdiği gözlemlenmiştir. Katılımcıların mobil haber uygulamalarından haber takip etme sıklığı ile ilgili dağılım incelendiğinde ise %7,3'ünün neredeyse hiç, %10,3'ünün arada sırada, %20,6'sının orta derecede, %29'unun sık sık ve %32,8'inin ise oldukça sık takip ettiğini bildirdiği gözlemlenmiştir. Katılımcıların televizyonda haber izleme sıklıkları ile ilgili dağılım incelendiğinde %17,6'sının neredeyse hiç, %23,3'ünün arada sırada, %28,2'sinin orta derecede, %18,3'ünün sık sık ve %12,6'sının oldukça sık cevabını verdiği görülmektedir.

Benzer şekilde katılımcıların sosyal medyada zaman geçirme sıklıkları incelendiğinde %1,1'inin neredeyse hiç, %7,6'sının günde 1 saatten az, %17,6'sının günde 1 saat, %25,6'sının günde 1-2 saat ve %48,1'inin ise günde 2 saat ve daha fazla vakit geçirdiği bildirilmiştir.

Ek olarak katılımcılara belirtilmiş olan sosyal medya uygulamalarında vakit geçirme sıklıkları sorulmuştur. Bu bağlamda, Twitter'da vakit geçirme sıklığı sorularına katılımcıların %37,8'inin neredeyse hiç, %16'sının günde 1 saatten az, %14,9'unun günde 1 saat, %17,9'unun günde 1-2 saat ve %13,4'ünün günde 2 saat ve fazlası cevabını verdiği görülmüştür. Katılımcıların Instagram uygulamasında vakit geçirme sıklığı incelendiğinde %5,7'sinin neredeyse hiç, %7,6'sının günde 1 saatten az, %20,6'sının günde 1 saat, %30,2'sinin günde 1-2 saat ve %35,9'unun günde 2 saat ve fazlası cevabını verdiği görülmektedir. Katılımcıların YouTube'da vakit geçirme sıklığı ile ilgili dağılım incelendiğinde %14,5'inin neredeyse hiç, %19,1'inin günde 1 saatten az, %30,9'unun günde 1 saat, %21'inin günde 1-2 saat ve %14,5'inin günde 2 saat ve fazlası cevabını verdiği görülmüştür. Katılımcıların TikTok uygulamasında vakit geçirme oranları değerlendirildiğinde %87,8'inin, Facebook uygulamasında geçirdikleri vakit incelendiğinde %85,1'inin neredeyse hiç cevabını verdiği belirtilmiştir.

4.2 ÇALIŞMADA KULLANILAN ÖLÇEKLERE İLİŞKİN ANALİZLER

4.2.1. Medya Takip Sıklığı Ölçeği İç Tutarlılık Analizleri

Bu çalışma için oluşturulmuş olan ve kadınların medya araçları üzerinden kadına şiddete yönelik içerikleri izleme düzeylerini ölçmeyi amaçlayan bu ölçeğin gizil yapılarını incelemek için bir faktör analizi (Principal Axis Factoring) yürütülmüştür. Faktör analizi yapılmadan önce, örneklemin faktör analizi uygulanabilmesi için uygun büyüklükte olup olmadığını gözlemlemek amacı ile Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi yapılmıştır. Söz konusu analiz aracılığıyla elde edilen KMO değeri, .86 olan bir uyum iyiliği göstererek ölçeğin faktör analizi yapmak için uygun olduğunu sonucunu vermiştir. Ayrıca Bartlett Küresellik testi sonuçları da incelendiğinde, elde edilen ki kare değerinin de örneklem sayısının yeterliliği açısından kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmüştür ($\chi^2(45) = 958.157, p < 0.05$).

Bu ölçek için yapılmış olan açıklayıcı faktör analizinin sonuçları, hesaplanan Cronbach Alpha değeri ve açıklanan varyans Tablo 4.2’te özetlenmiştir.

Tablo 4.2 Medya Takip Etme Sıklığı Ölçeğinin Açıklayıcı Faktör Analizi ve Güvenirlik Sonuçları

İfadeler	Faktörler	Toplam Madde Korelasyonu
	F1: Medya Takip Sıklığı	
M1. Ülkemizde meydana gelen kadına şiddet olaylarını herhangi bir medya kanalından ne sıklıkla takip edersiniz?	0.788	0.697
M2. Televizyonda ülkemizde kadınların uğradığı insan hakları ihlalleri ve maruz kaldıkları şiddet olaylarına yönelik haberleri ne sıklıkla izlersiniz?	0.663	0.566
M3. Gazetede ülkemizde kadınların uğradığı insan hakları ihlalleri ve maruz kaldıkları şiddet olaylarına yönelik haberleri ne sıklıkla okursunuz?	0.559	0.469
M4. Twitter’da ülkemizde kadınların uğradığı insan hakları ihlalleri ve maruz kaldıkları şiddet olaylarına yönelik haberleri veya içerikleri ne sıklıkla okursunuz?	0.581	0.468
M6. Instagram’da kadınların uğradığı insan hakları ihlalleri ve maruz kaldıkları şiddet olaylarına yönelik haberleri veya içerikleri ne sıklıkla okursunuz?	0.749	0.643
M7. YouTube’da kadınların uğradığı insan hakları ihlalleri ve maruz kaldıkları şiddet olaylarına yönelik videoları ne sıklıkla izlersiniz?	0.505	0.407
M9. Sosyal medyada kadınların uğradığı insan hakları ihlalleri ve maruz kaldıkları şiddet olaylarına yönelik videoları ne sıklıkla okursunuz?	0.829	0.743
M10. Sosyal medyada kadınların uğradığı insan hakları ihlalleri ve maruz kaldıkları şiddet olaylarına yönelik haber, yazılı içerik veya videoları ne sıklıkla kendi profilinizde paylaşırsınız?	0.694	0.582
M11. Gazete, televizyon veya sosyal medyada herhangi bir kadına şiddet olayının meydana gelip gelmediğini ne sıklıkla kontrol edersiniz?	0.759	0.675
M12. Kadına şiddet olaylarını içeren haber veya paylaşımlar ile karşılaşmak sizde ne sıklıkta sıkıntı uyandırır?	0.433	0.337
Güvenirlik	0.850	
Açıklanan Varyans (%)	44.597	

Ölçeğin faktör desenini ortaya koymak amacıyla yapılan açıklayıcı faktör analizinde 4 madde, faktör yükünün düşük olması sebebi ile ölçekten çıkarılmıştır (M5, M8, M13, M14). Geriye kalan 10 madde tek bir alt boyutta toplanmıştır. Bu tek faktör ile tanımlanan ölçek, toplam varyansın %44,59'unu açıklamaktadır. Tek faktörlü desenlerde, açıklanan varyansın %40'ın üzerinde olması yeterli olarak kabul edilebildiği (Büyüköztürk, 2007) üzere, ölçeğin kullanıldığı çalışma bağlamında varyansı açıklama oranının yeterli olduğu düşünülmektedir.

Ölçeğin güvenilirliği incelendiğinde, ölçeğin geneli için Chronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı .85 olarak bulunmuş ve iyi derecede güvenilirliğe sahip olduğu gözlemlenmiştir. Bu sonuç, çalışmada kullanılan ölçeğin iç tutarlılığının yeterli düzeyde olduğu bulgusunu desteklemektedir.

Ayrıca yapılan tek faktörlü doğrulayıcı faktör analizi sonucunda, ölçüm modeline ilişkin sonuçlar Tablo 4.3'te sunulmuştur.

Tablo 4.3 Medya Takip Sıklığı Ölçeğinin Ölçüm Modeline İlişkin Sonuçlar

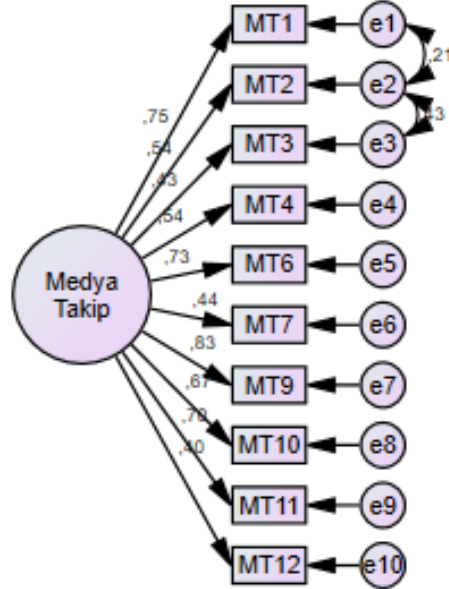
Faktörler	İfadelerin Madde Numaraları	Faktör Yükleri	Standart Hata	t Değerleri	P Değerleri
F1: Medya Takip Sıklığı	M1	0.749	-	-	-
	M2	0.540	0.094	9.261	*
	M3	0.431	0.116	6.622	*
	M4	0.539	0.128	8.356	*
	M6	0.726	0.093	11.406	*
	M7	0.438	0.098	6.745	*
	M9	0.833	0.099	13.109	*
	M10	0.673	0.103	10.541	*
	M11	0.701	0.103	11.007	*
	M12	0.402	0.078	6.111	*

Not: * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Yine Tablo 4.3’de sunulmuş olan değişkenler arası korelasyonlar incelendiğinde maddelerin faktör yüklerinin .40’ın üzerinde olduğu ve tüm korelasyonlar ilişkilerinin anlamlı olduğu görülmektedir.

Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda, ölçeği oluşturan 10 maddenin, tek alt boyutlu ölçek yapısıyla ilişkili olduğu belirlenmiştir. İlişkili model Şekil 4.1’de sunulmuştur.

Şekil 4.1 Medya Takip Ölçeğinin Tek Faktörlü Doğrulayıcı Faktör Analizine İlişkin Model

Ancak modelin uyumunu arttırmak adına, uyumu azaltan değişkenler belirlenmiş ve bu değişkenler arasındaki kovaryanslar için yeni bir kovaryans oluşturulmuştur. Yenilenen uyum indisi Tablo 4.4’te sunulmuş olup kabul edilebilir uyum değerlerinin sağlandığı belirlenmiştir. Yapılan iyileştirmelerin uyumu arttırdığını ve modelin daha iyi bir uyum sergilediği görülmektedir.

Tablo 4.4 Medya Takip Sıklığı Ölçeğinin Yapısal Modelin Uyum İyiliği Değerleri

	Yapısal Model Değerleri	Önerilen Değerler
CMIN/DF	2.396	≤ 5
RMSEA	0.073	≤ 0.08
CFI	0.950	≥ 0.80
TLI	0.932	≥ 0.80
IFI	0.951	≥ 0.80
RFI	0.889	≥ 0.80
NFI	0.919	≥ 0.80
SRMR	0.044	≤ 0.10

Not: CMIN/DF: Chi-square/Degrees of freedom, RMSEA: Root-mean square error approximation, CFI: Comparative fit index, TLI: Tucker-Lewis index, IFI: Incremental fit index, RFI: Relative fit index, NFI: Normed fit index, SRMR: Standardized root mean square residual.

4.2.2. Suç Korkusu Ölçeği İç Tutarlılık Analizleri

Bu çalışma için oluşturulmuş olan ve kadınların, kadına şiddet niteliğindeki suçlara yönelik korkularını ölçmeyi amaçlayan bu ölçeğin gizil yapılarını incelemek için faktör analizi (Principal Axis Factoring) yürütülmüştür. Faktör analizinden önce örneklem büyüklüğünün faktör analizi yapmaya uygun olup olmadığını test etmek amacı ile Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi uygulanmış ve sonuç olarak elde edilen KMO değerinin .81 olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç uyum iyiliği göstererek ölçeğin faktör analizi yapmak için uygun olduğunu soncunu vermiştir. Ek olarak Bartlett Küresellik testi sonuçları da incelendiğinde, elde edilen ki kare değerinin örneklem sayısının yeterliliği açısından kabul edilebilir düzeyde olduğunu destekler niteliktedir ($\chi^2(36) = 962.177, p < 0.05$).

Ölçeğin faktör desenini özetleyen bilgiler ve her maddenin faktörler üzerindeki faktör yük değerleri Tablo 4.5’da verilmiştir.

Tablo 4.5 Suç Korkusu Ölçeğinin Açıklayıcı Faktör Analizi ve Güvenirlik Sonuçları

İfadeler	Faktörler		Toplam Madde Korelasyonu
	F1: Olası Mağduriyete İlişkin Korku	F2: Tehlike Algısı	
S2: Kadına şiddet kurbanı olma konusunda kendim için endişe duymaktayım.	0.717		0.592
S3: Kadına şiddet kurbanı olmak hakkında oldukça sık düşünürüm.	0.702		0.629
S4: Kadına şiddet kurbanı olma düşüncesi beni oldukça rahatsız etmektedir.	0.819		0.646
S5: Kadına şiddet kurbanı olmanın hayatımı çok büyük ölçüde etkileyebileceğine inanıyorum.	0.788		0.588
S7: Geç bir saatte herhangi bir yere giderken kendimi güvende hissetmem.		0.796	0.627
S8: Geç bir saatte toplu taşıma kullanırken kendimi güvende hissetmem.		0.794	0.597
S9: Yeni tanıştığım bir erkek ile plan yaparken ve/veya vakit geçirirken kendimi rahatsız hissedirim.		0.663	0.462
S10: Haberlerde gördüğüm şiddet olaylarının başıma gelmesinden korkarım.		0.656	0.654
S11: Günlük hayatımda zaman zaman kendimi tehlikede hissettiğim anlar olur.		0.555	0.557
Güvenirlik	0.798	0.792	0.850
Açıklanan Varyans (%)	30.636	29.361	59.997

Bu kapsamda maddelerin faktör ile anlamlı bir ilişkisi olduğu, faktör yük değeri .30'u geçtiğinde kabul edilmiştir (Tabachnick ve Fidell, 2001). Ölçeğin altında yatan faktör sayısını ortaya koymak amacıyla yapılan açıklayıcı faktör analizinde 2 madde, faktör yükünün düşük olmasından dolayı ölçekten çıkarılmıştır (S1 ve S6). Geriye kalan 9 madde iki alt boyutta toplanmıştır. Bu alt boyutlardan birincisi olası mağduriyete ilişkin korku olarak adlandırılmış olup toplam 4 madde ile (S2, S3, S4 ve S5) varyansın %30,6'sını açıklamaktadır. İkinci alt boyut ise tehlike algısı olarak adlandırılmış olup 5 madde ile varyansın %29,3'ünü açıklamaktadır. Bu iki faktör ise toplam varyansın %59,99'unu açıklayarak araştırmanın amacı doğrultusunda kabul edilebilir bir sonuç olarak değerlendirilmiştir.

Ölçeğin güvenirliği incelendiğinde, olası mağduriyete ilişkin korku alt boyutu için Chrobach's Alpha katsayısı .79, tehlike algısı alt boyutu için ise yine .79 olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin geneli için bu değer .85 olarak bulunmuş olup ölçeğin iç tutarlılığının güçlü olduğu tespit edilmiştir.

Oluşturulan suç korkusu ölçeğinin ölçüm modeline ilişkin analiz sonuçları Tablo 4.6'de özetlenmiştir. Değişkenler arası korelasyonlar incelendiğinde maddelerin faktör yüklerinin .40'ın üzerinde olduğu ve tüm korelasyon ilişkilerinin anlamlı olduğu görülmektedir.

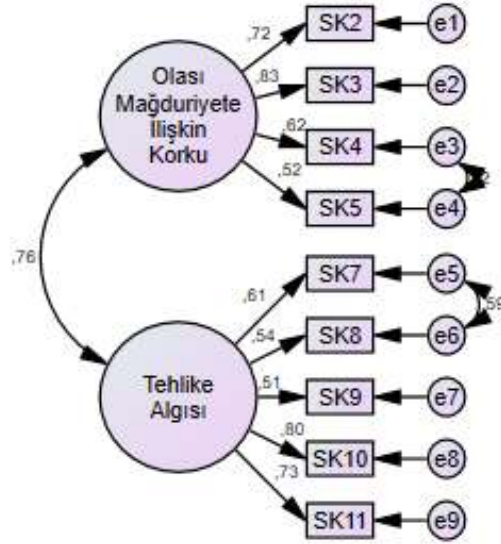
Tablo 4.6 Suç Korkusu Ölçeğinin Ölçüm Modeline İlişkin Sonuçlar

Faktörler	İfadelerin Madde Numaraları	Faktör Yükleri	Standart Hata	t	p
F1: Olası Mağduriyete İlişkin Korku	SK2	0.716	-	-	-
	SK3	0.832	0.106	10.698	*
	SK4	0.617	0.082	8.773	*
	SK5	0.523	0.081	7.476	*
F2: Tehlike Algısı	SK7	0.609	-	-	-
	SK8	0.539	0.076	10.974	*
	SK9	0.508	0.142	6.725	*
	SK10	0.798	0.142	9.111	*
	SK11	0.728	0.168	8.723	*

*Not: *p<.05, **p<.01, ***p<.001*

Doğrulayıcı faktör analizi sonucuna göre, ölçeği oluşturan 9 maddenin, 2 alt boyutlu bir ölçek yapısı ile ilişkili olduğu gözlemlenmiş ve bu model Şekil 4.2’de gösterilmiştir.

Şekil 4.2 Suç Korkusu Ölçeğinin Tek Faktörlü Doğrulayıcı Faktör Analizine İlişkin Model

Ölçekten elde edilmiş olan veriler ile model arasındaki uyum, standart uyum iyiliği ölçütleri ile incelenmiş olup ilişkili sonuçlar Tablo 4.7’de sunulmuştur.

Tablo 4.7 Suç Korkusu Ölçeğinin Yapısal Modelin Uyum İyiliği Değerleri

Uyum İyiliği Ölçütleri	Yapısal Modeli Değerleri	Önerilen Değerler
CMIN/DF	1.752	≤ 5
RMSEA	0.054	≤ 0.08
CFI	0.981	≥ 0.80
TLI	0.971	≥ 0.80
IFI	0.981	≥ 0.80
RFI	0.935	≥ 0.80
NFI	0.957	≥ 0.80
SRMR	0.038	≤ 0.10

Not: CMIN/DF: Chi –square/Degrees of freedom, RMSEA: Root-mean square error approximation, CFI: Comparative fit index, TLI: Tucker-Lewis index, IFI: Incremental fit index, RFI: Relative fit index, NFI: Normed fit index, SRMR: Standardized root mean square residual.

Model üzerinde yapılan iyileştirme çalışmalarıyla düzeltmeler yapılmıştır. Bu iyileşme kapsamında uyumu azaltan değişkenler belirlenmiş olup bu yüksek kovaryansları düzeltmek için yeni kovaryanslar oluşturulmuştur ve model yeniden değerlendirilmiştir. Sonrasında yapılan uyum indisi analizlerinde, elde edilen uyum indekslerinin kabul edilebilir referans aralıklarında olduğu gözlemlenmiştir. Ölçeğin ölçüm modeline uyumuna ilişkin sonuçlarının verildiği Tablo 4.7’de, ölçeğin yapısının uyumlu olduğu ve veriyle uyumlu bir model oluşturulduğunu gösteren değerler sunulmuştur. Bu uyum iyiliği değerleri, modelin kabul edilebilir düzeyde olduğuna işaret etmektedir.

4.2.3. Yakınlık Korkusu Ölçeği İç Tutarlılık Analizleri

Descutner ve Thelen (1991) tarafından geliştirilmiş olup Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması Elibol ve Tok (2018) tarafından yürütülmüştür. Toplam 35 maddeden oluşan ölçeğin 3 faktörlü bir yapısının olduğu rapor edilmiştir. Bu faktörler şu şekildedir; hayali yakınlık korkusu, hayali açıklık ve geçmiş dönem yakınlık korkusu. Bu çalışma kapsamında değerlendirildiğinde ise bu örnekleme ölçeğin toplam güvenirlik katsayısı .72 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin ölçüm modeline ilişkin sonuçları ve güvenirlik katsayısı Tablo 4.8’de özetlenmiştir.

Tablo 4.8 Yakınlık Korkusu Ölçeğinin Ölçüm Modeline İlişkin Sonuçları

Faktörler	Maddeler	Faktör Yükleri	Standart Hata	t	p
F1: Hayali	YK1	0.425	-	-	-
Yakınlık	YK2	0.516	0.128	9.291	*
Korkusu	YK4	0.557	0.193	5.927	*
$\alpha=0.903$	YK5	0.757	0.252	6.706	*
	YK9	0.625	0.237	6.249	*
	YK11	0.763	0.257	6.725	*
	YK12	0.717	0.224	6.586	*
	YK13	0.727	0.234	6.617	*
	YK15	0.548	0.219	5.890	*
	YK16	0.453	0.192	5.324	*
	YK20	0.547	0.200	5.885	*
	YK23	0.725	0.228	6.610	*
	YK24	0.660	0.238	6.380	*
	YK26	0.545	0.201	5.870	*
	YK28	0.574	0.190	6.018	*
F2: Hayali	YK3	0.446	-	-	-
Açıklık	YK6	0.609	0.222	6.559	*
$\alpha=0.932$	YK7	0.741	0.246	7.123	*
	YK8	0.634	0.214	6.680	*
	YK10	0.654	0.215	6.775	*
	YK14	0.493	0.211	5.872	*
	YK17	0.575	0.225	6.380	*
	YK18	0.777	0.237	7.246	*
	YK19	0.828	0.247	7.405	*
	YK21	0.725	0.244	7.066	*
	YK22	0.822	0.232	7.386	*
	YK25	0.698	0.219	6.960	*
	YK27	0.833	0.221	7.420	*
	YK29	0.855	0.247	7.479	*
	YK30	0.705	0.191	6.990	*
F3: Geçmiş	YK31	0.745	-	-	-
Dönem	YK32	0.764	0.088	11.755	*
Yakınlık	YK33	0.705	0.085	10.843	*
Korkusu	YK34	0.605	0.081	9.277	*
$\alpha=0.846$	YK35	0.801	0.091	12.286	*
Toplam Güvenirlik (α) = 0.729					

*Not: * $p<.05$, ** $p<.01$, *** $p<.001$*

Tablo 4.8’da sunulmuş olan yakınlık korkusu ölçeğinin ölçüm modeline ilişkin sonuçlar incelendiğinde, maddelerin faktör yüklerinin .40’ın üzerinde olduğu ve tüm korelasyon ilişkilerinin anlamlı olduğu gözlemlenmiştir.

Yakınlık korkusu ölçeğinin yapısal modele uyumunu özetleyen sonuçlar Tablo 4.9’da sunulmuştur.

Tablo 4.9 Yakınlık Korkusu Ölçeğinin Yapısal Modelin Uyum İyiliği Değerleri

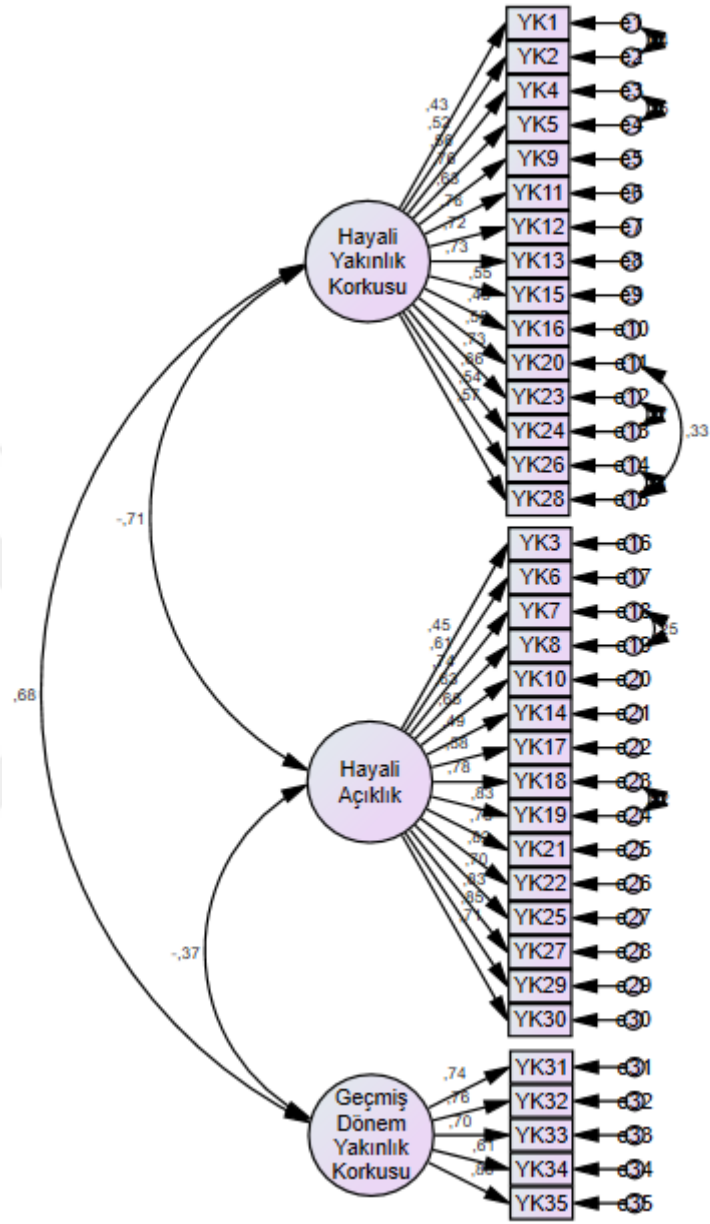
Uyum İyiliği Ölçütleri	Yapısal Modeli Değerleri	Önerilen Değerler
CMIN/DF	1.978	≤ 5
RMSEA	0.061	≤ 0.08
CFI	0.895	≥ 0.80
TLI	0.886	≥ 0.80
IFI	0.896	≥ 0.80
RFI	0.809	≥ 0.80
NFI	0.810	≥ 0.80
SRMR	0.054	≤ 0.10

Not: CMIN/DF: Chi-square/Degrees of freedom, RMSEA: Root-mean square error approximation, CFI: Comparative fit index, TLI: Tucker-Lewis index, IFI: Incremental fit index, RFI: Relative fit index, NFI: Normed fit index, SRMR: Standardized root mean square residual.

Tablo 4.9’da sunulduğu üzere, modelde iyileştirme yapılarak elde edilen standart uyum indisi hesaplamalarında kabul edilen değerlerin sağlanmış olduğu ve verilerin model ile iyi bir uyum sağladığı görülmektedir.

Ölçek için yapılan doğrulayıcı faktör analizine göre, ölçeği oluşturan 35 maddenin, 3 alt boyutlu ölçek yapısı ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Faktör analizine ilişkin model Şekil 4.3’de sunulmuştur.

Şekil 4.3 Yakınlık Korkusu Ölçeğinin Birinci Düzey Çok Faktörlü Doğrulayıcı Faktör Analizine İlişkin Model

4.3 DEĞİŞKENLER ARASI KORELASYON ANALİZİ

Araştırmada kullanılan medya takip sıklığı ölçeği (MTSÖ), suç korkusu ölçeği (SKÖ) ve yakınlık korkusu ölçeği (YKÖ) arasındaki ilişkilerin analizleri Pearson korelasyon katsayısı hesaplanarak yapılmış olup Tablo 4.10’de sunulmuştur.

Analiz sonuçlarına göre, medya takip sıklığı ölçeği puanları ile suç korkusu ölçeği total puanları arasında anlamlı bir ilişki vardır ($r=0,354, p< 0.05$). Ayrıca medya takip sıklığı ile suç korkusu ölçeği alt boyutlarından olası mağduriyete ilişkin korku ($r=0,329, p<0.05$) ve tehlike algısı ($r=0,299, p<0.05$) arasında da istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler gözlemlenmiştir.

Suç korkusu ölçeği total puanları ile yakınlık korkusu ölçeğinin total puanları arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($r=0,249, p<0.05$). Bu bağlamda yakınlık korkusu ölçeği total puanları ile, suç korkusu ölçeği alt boyutları olan olası mağduriyete ilişkin korku ($r=0,223, p<0.05$) ve tehlike algısı ($r=0,218, p<0.05$) arasında anlamlı ilişkiler saptanmıştır.

Tablo 4.10 Değişkenler Arası Korelasyon Analizi Sonuçları

Ölçek	MTSÖ	SKÖTP	OMİKAB	TAAB	YKÖTP	HYAB	HAAB	GDYKAB
MTSÖ	1							
SKÖTP	0.354**	1						
OMİKAB	0.329**	0.880**	1					
TAAB	0.299**	0.892**	0.570**	1				
YKÖTP	0.034	0.249**	0.223**	0.218**	1			
HYAB	0.005	0.301**	0.255**	0.278**	0.577**	1		
HAAB	0.032	-0.126*	-0.094	-0.128*	0.242**	-0.610**	1	
GDYKAB	0.001	0.232**	0.197**	0.213**	0.636**	0.588**	-0.322**	1

Not: * $p < 0.05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$. MTSÖ: Medya Takip Sıklığı Ölçeği, SKÖTP: Suç Korkusu Ölçeği Total Puan, YKÖTP: Yakınlık Korkusu Ölçeği Total Puan, OMİKAB: Olası Mağduriyete İlişkin Korku Alt Boyutu, TAAB: Tehlike Algısı Alt Boyutu, HYAB: Hayali Yakınlık Alt Boyutu, HAAB: Hayali Açıklık Alt Boyutu, GDYKAB: Geçmiş Dönem Yakınlık Korkusu Alt Boyutu.

4.4 ÖLÇEK PUANLARININ DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI

Katılımcıların demografik özelliklerine göre ölçek puanlarının ortalamaları Tablo 4.11’de gösterilmiştir.

Tablo 4.11 Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Ölçek Puanlarının Ortalamaları

Değişkenler		MTSÖ		SKÖ		YKÖ	
		Ort	SS	Ort	SS	Ort	SS
Yaş	18-25 (n=75)	31.85	8.44	36.64	6.68	109.25	14.59
	26-30 (n=99)	30.76	8.65	35.18	7.33	110.33	8.00
	31-40 (n=88)	29.65	8.96	32.68	7.13	105.01	17.24
Eğitim Durumu	Lise ve altı (n=42)	32.59	9.70	37.00	7.78	108.19	20.58
	Lisans (n=157)	30.39	8.49	34.19	7.05	108.33	10.84
	YL/Doktora (n=63)	30.22	8.56	34.68	7.14	108.03	14.83
Öğrencilik Durumu	Öğrenci (n=136)	30.71	8.71	35.84	6.99	107.96	13.52
	Öğrenci değil (n=126)	30.66	8.77	33.53	7.33	108.43	14.05
Çalışma Durumu	Çalışıyor (n=155)	30.39	8.53	34.30	7.31	108.44	11.23
	Çalışmıyor (n=107)	31.16	8.98	35.42	7.11	107.94	16.80
Medeni Durum	Bekar-İlişkisi yok (n=85)	31.74	8.06	35.45	7.32	109.87	14.83
	Evli (n=80)	30.04	9.48	32.46	7.38	104.01	15.42
	Bekar-İlişkisi var (n=97)	30.35	8.61	36.05	6.63	110.29	10.21
İlişki Süresi	Evli-Yok (n=103)	31.21	8.00	35.09	7.35	108.75	15.56
	0-12 ay (n=42)	30.92	9.22	36.92	5.35	110.40	11.65
	12 ay ve üzeri (n=117)	30.17	9.15	33.68	7.55	107.00	12.68
Ruhsal Geçmiş	Var (n=94)	31.49	9.11	35.97	6.88	109.43	9.14
	Yok (n=168)	30.27	8.48	34.08	7.36	107.57	15.74
Şiddet Geçmişi	Var (n=129)	31.22	9.23	36.18	6.56	108.88	11.79
	Yok (n=133)	30.20	8.19	33.38	7.61	107.62	15.44

Not: MTSÖ: Medya Takip Sıklığı Ölçeği, SKÖ: Suç Korkusu Ölçeği, YKÖ: Yakınlık Korkusu Ölçeği.

Bu ortalama değerleri karşılaştırmak adına, iki bağımsız grup arasında bağımsız t testi, üç veya daha fazla bağımsız grup arasında ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) tercih edilmiştir. Anlamlı farklılıkların hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc analiz teknikleri kullanılmıştır. Bu doğrultuda ikiden fazla bağımsız grup karşılaştırılması yapılarak elde edilen analiz sonuçları Tablo 4.12’de, iki bağımsız grup karşılaştırılması yapılan demografik değişkenlerin analiz sonuçları Tablo 4.13’de gösterilmiştir.

Tablo 4.12 Katılımcıların Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile Demografik Özelliklerine Göre Ölçek Puanlarının Karşılaştırılması

Ölçekler	Değişkenler	df	F	p
Medya Takip Sıklığı Ölçeği	Yaş	2	1.291	0.277
	Eğitim	2	1.187	0.307
	Medeni durum	2	0.916	0.401
	İlişki süresi	2	0.400	0.670
Suç Korkusu Ölçeği	Yaş	2	6.606	0.002*
	Eğitim	2	2.533	0.081
	Medeni durum	2	6.203	0.002*
	İlişki süresi	2	3.354	0.036*
Yakınlık Korkusu Ölçeği	Yaş	2	3.860	0.022*
	Eğitim	2	0.011	0.989
	Medeni durum	2	5.650	0.004*
	İlişki süresi	2	1.070	0.345

*Not: *p<.05, **p<.01, ***p<.001*

Sonuçlara göre, katılımcıların yaşlarına göre suç korkusu ($F=6.606, p=0.002$) ve yakınlık korkusu ölçeği puanları ($F=3.860, p=0.022$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görölmektedir ($p<0.05$). Gruplar arasındaki farkların tespit edilmesi için yapılan post-hoc Tuckey testi sonucunda, 18-25 ve 26-30 yaş aralığındaki katılımcıların 31-40 yaş aralığındaki katılımcılara göre daha yüksek suç korkusu bildirdiği gözlemlenmiştir. ($p<0.05$). Benzer şekilde 26-30 yaş aralığındaki katılımcıların 31-40 yaş aralığındaki katılımcılardan daha yüksek yakınlık korkusu bildirdiği görölmüştür ($p<0.05$).

Benzer şekilde, medeni duruma göre suç korkusu ($F=6.203, p=0.002$) ve yakınlık korkusu puanlarının ($F=5.650, p=0.004$) anlamlı olarak farklılaştığı tespit edilmiştir. Fark yaratan grubu bulmak için yapılan Tuckey analizi yürütülmüştür. İlişkisi olmayan ve ilişkisi olan katılımcıların suç korkusu ve yakınlık korkusu ölçeği puanlarının, evli olan katılımcılara göre daha fazla olduğu görülmektedir ($p<0.05$).

İlişki süresine göre yapılan analizlerde, sadece suç korkusu ölçeği puanlarında anlamlı bir farklılaşma görülmüştür ($F=3.354, p=0.036$). Bu farklılık Tuckey analizi ile incelendiğinde, 0-11 ay arası ilişki süresine sahip katılımcıların, 12 ay ve daha fazla süredir bir ilişki içerisinde olan katılımcılara göre daha yüksek suç korkusu bildirdiği tespit edilmiştir ($p<0.05$).

Tablo 4.13 Katılımcıların Bağımsız t-Testi ile Demografik Özelliklerine Göre Ölçek Puanlarının Karşılaştırılması

Ölçekler	Değişkenler	df	t	p
Medya Takip Sıklığı Ölçeği	Öğrencilik durumu	259	0.045	0.964
	Çalışma durumu	260	-0.698	0.486
	Ruhsal geçmiş	260	1.089	0.277
	Şiddet geçmişi	260	0.949	0.343
Suç Korkusu Ölçeği	Öğrencilik durumu	259	2.606	0.010*
	Çalışma durumu	260	-1.230	0.220
	Ruhsal geçmiş	260	2.035	0.043*
	Şiddet geçmişi	260	3.181	0.002*
Yakınlık Korkusu Ölçeği	Öğrencilik durumu	259	-0.275	0.784
	Çalışma durumu	260	0.286	0.775
	Ruhsal geçmiş	260	1.047	0.296
	Şiddet geçmişi	260	0.741	0.460

*Not: * $p<0.05$, ** $p<.01$, *** $p<.001$*

Katılımcıların öğrencilik durumlarına göre suç korkusu ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark rapor edilmiştir ($t=2.606$, $p=0.010$). Öğrenci olan katılımcıların suç korkusu puanlarının daha fazla olduğu görülmüştür.

Katılımcıların ruhsal geçmiş durumlarına göre suç korkusu ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($t=2.035$, $p=0.043$). Ruhsal sıkıntı geçmişi olan katılımcıların suç korkusu ölçeği puanlarının, olmayan katılımcılara göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların geçmiş şiddet deneyimlerine göre suç korkusu ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($t=3.181$, $p=0.002$). Şiddet geçmişi olan katılımcıların suç korkusu ölçeği puanlarının, olmayan katılımcılara göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

4.5 ARACILIK ANALİZİNE İLİŞKİN BULGULAR

Çalışmada kullanılan medya takip sıklığı ölçeği, suç korkusu ölçeği ve yakınlık korkusu ölçeği arasındaki ilişkiler yapısal eşitlik analizi kapsamında, tahmini standartlaştırılmış regresyon katsayısı (β) ile incelenmiştir. Bu değer, bağımsız değişkenin bir birimlik değişimine bağlı olarak bağımlı değişkendeki değişimin standart sapma birimindeki miktarını göstermekte olup değişkenler arası ilişkileri değerlendirmek için kullanılmaktadır. Araştırma değişkenlerinin arasındaki etkileri özetleyen istatistik ölçümleri, Tablo 4.14’de sunulmuştur. Ek olarak sonuçların yer aldığı basit aracılık modeli Şekil.4.4’de sunulmuştur. Modelin kalitesi ve verilere ne kadar iyi uyum sağladığını gösteren model uyum istatistikleri ise Tablo 4.15’de gösterilmiştir.

Tablo 4.14 Medya Takip Sıklığının Yakınlık Korkusu Üzerindeki Etkisinde Suç Korkusunun Aracı Rolü

Etki	(Tahmin) β	Standart Hata	t	p
Medya Takip Sıklığı→Yakınlık Korkusu	-0.134	0.115	-1.857	0.063
Medya Takip Sıklığı→Suç Korkusu	0.422	0.209	4.348	*
Suç Korkusu→Yakınlık Korkusu	0.342	0.064	3.945	*
Medya Takip Sıklığı→Suç Korkusu→Yakınlık Korkusu	0.144	Güven Aralığı (0.070, 0.233)		

*Not: * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$*

Tablo 4.15 Model Uyumu İstatistikleri

Uyum Değerleri	
CMIN/DF	1.867
RMSEA	0.058
CFI	0.839
TLI	0.831
IFI	0.841
RFI	0.811
NFI	0.816
SRMR	0.062

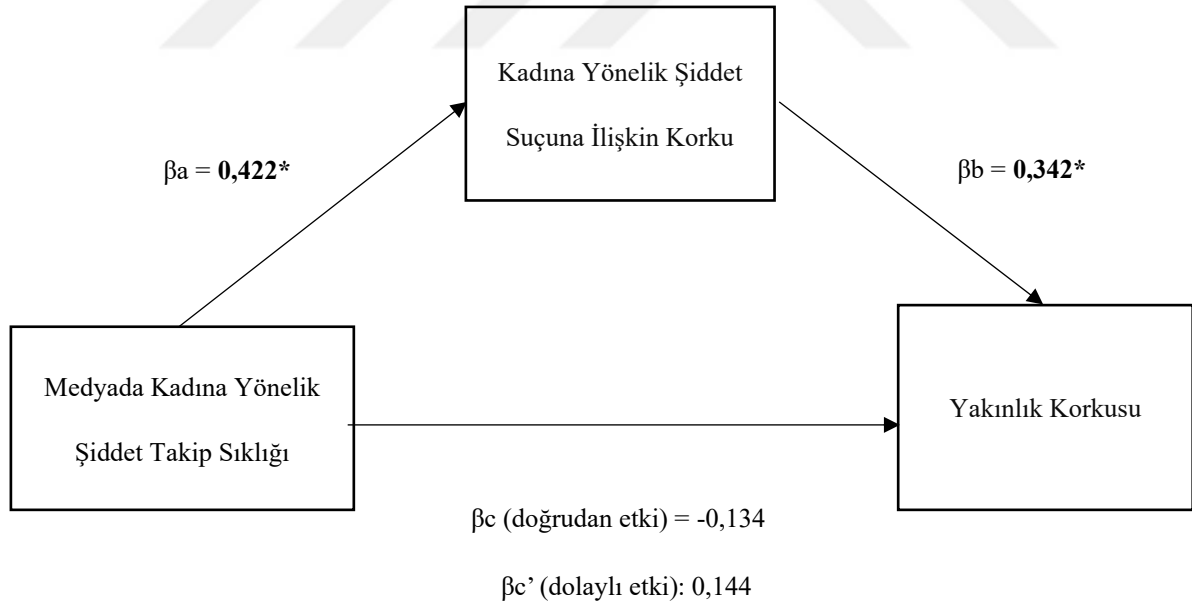
Not: CMIN/DF: Chi –square/Degrees of freedom, RMSEA: Root-mean square error approximation, CFI: Comparative fit index, TLI: Tucker-Lewis index, IFI: Incremental fit index, RFI: Relative fit index, NFI: Normed fit index, SRMR: Standardized root mean square residual.

Araştırma modeline ait sonuçlar incelendiğinde ilk olarak bağımsız değişken ile bağımlı değişken beraber incelenmiştir. Bunun sonucunda bağımsız değişken olan medya takip sıklığının, bağımlı değişken olan yakınlık korkusu üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olmadığı görülmüştür ($\beta = -0.134$, $p > 0.05$). Bu doğrultuda araştırmanın, kadınların medyada kadına yönelik şiddet haberlerine maruz kalma düzeyleri arttıkça romantik ilişkilerinde yakınlık korkusunun artacağı hipotezi reddedilmiştir.

Bu kapsamda ikinci aşama olarak, araştırmanın bağımsız değişkeni ile aracı değişkeni birlikte incelenmiş olup sonuç olarak bağımsız değişken olan medya takip sıklığının, aracı değişken olan suç korkusu üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir ($\beta=0.422$, $p<0.05$). Bu sonuç, kadınların medyada kadına yönelik şiddet haberlerini takip etme düzeylerinin suç korkuları üzerinde etkisi olduğu hipotezini desteklemektedir.

Son olarak üçüncü aşamada aracı değişken ile bağımlı değişken arasındaki ilişki incelenmiştir. Sonuç olarak ise suç korkusunun yakınlık korkusu üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü bir etkinin olduğu raporlanmıştır ($\beta=0.342$, $p<0.05$).

Şekil 4.4 Medyada Kadına Yönelik Şiddeti Takip Etme Sıklığı ile Yakınlık Korkusu Arasındaki İlişkide Suç Korkusunun Aracı Rolü Modeli

Not: $*p<0.05$. Medyada kadına yönelik şiddeti takip etme sıklığının kadına yönelik şiddet suçuna ilişkin korku üzerindeki etkisi (β_a); kadına yönelik şiddet suçuna ilişkin korkunun yakınlık korkusu üzerindeki etkisi (β_b); medyada kadına yönelik şiddeti takip etme sıklığının yakınlık korkusu üzerindeki etkisi (β_c); dolaylı etki (β_c') ($\beta=-0,144$, $GA=0.070, 0.233$).

Bu sonuçlar, aracılık hipotezi altında değerlendirildiğinde Baron ve Kenny (1986) tarafından sunulmuş olan geleneksel yaklaşım merceği altında, bağımlı ve bağımsız değişken arasında ilişki olmadığı için aracılık etkisinden söz edilemeyeceği değerlendirilmektedir. Ancak birçok araştırmacının etrafında toplanmış olduğu daha yenilikçi bir bakış açısına göre, bu etkinin istatistiksel olarak anlamlı görülmediği durumlarda dahi aracılık etkisinin anlamlı olabileceği görüşü bildirilmektedir (Gürbüz ve Bayık, 2021; Hayes, 2009). Bu doğrultuda elde edilen modelin bütünlüğü ve %95 güven aralığındaki değerlerin 0'ı içermemesi modelde aracı rolün olabileceğine işaret etmektedir (0.070, 0.233).

5. BÖLÜM: TARTIŞMA

5.1 BULGULARIN TARTIŞILMASI

Bu araştırmada 18-40 yaş aralığında 262 kadın katılımcıya, çeşitli sosyal medya uygulamaları üzerinden ulaşılmıştır. Örneklem, yapılmış olan gerekli istatistiksel analizler için yeterli düzeyde olup bu tez çalışması kapsamında, kadınların medyada kadına şiddet haberlerini takip etme sıklığı, kadına şiddet mağduru olmaya yönelik suç korkusu ve romantik ilişkilerde yakınlık korkusu arasındaki ilişkilerin incelenmesi hedeflenmiştir. Bu bölümde çalışma kapsamında elde edilmiş olan bulguların, alan yazındaki kaynaklar göz önünde bulundurularak ve bulgulardaki sıralanış gözetilerek tartışılması hedeflenmiştir.

5.1.1. Demografik Bilgilerin Betimsel Analizlerine İlişkin Bulguların Tartışılması

Katılımcıların yaşları, alan yazında tanımlanmış olan gelişimsel dönemler gözetilerek 3 gruba ayrılmıştır. Bu gruplardan ilki “yükselen yetişkinlik” dönemine karşılık gelen 18-25 yaş aralığı, ikincisi ise “genç yetişkinlik” olarak tanımlanmış olan 26-30 yaş aralığıdır (Arnett, 2000). Üçüncü grup ise, genç yetişkinlik dönemini takip eden, “orta yetişkinlik” dönemidir ve bu çalışmada 31-40 yaş aralığı olarak tanımlanmıştır (Lachman, 2004). Katılımcıların demografik özelliklerine yönelik bulgular incelendiğinde yaş ortalamasının 28 olması ve belirtilen yaş gruplarına neredeyse eşit düzeylerde dağılmış olması çeşitli yaş grubundan insanların katılım sağladığını farklı yaşların temsil edilebilirliğini gösterir niteliktedir.

Katılımcıların büyük çoğunluğunun lisans, yüksek lisans ve doktora mezunu olması ise katılımcıların yüksek eğitim düzeyine sahip oldukları ve bu bağlamda araştırmada ağırlıklı olarak eğitim düzeyi yüksek kişilerin temsil edildiği değerlendirilmiştir. Ayrıca öğrencilik ve çalışma durumları incelendiğinde katılımcıların yarıya yakın grubunun öğrenci, diğer yarısının ise çalışmakta olduğu gözlemlenmiştir. Öğrenci olan ve çalışmakta olan kadın katılımcıların arasında denge sağlanmış olmasının, çalışmanın öğrenci ve çalışan kadın evrenine genellenebilirliği sağladığı değerlendirilmiştir. Çalışan katılımcıların meslek alanları

bakımından farklı sektörlerde çeşitlilik gösterdiği görülmüştür. Psikoloji ve psikolojik danışmanlık bölümleri başta olmak üzere sağlık, eğitim ve hukuk gibi farklı sektörlerde çalışan kadınların varlığı örnekleme çeşitlilik olması açısından ve farklı bakış açısına, yaşam deneyimine sahip kadınların verilerine ulaşılabilmesi bakımından önem taşımaktadır. Katılımcıların büyük çoğunluğunun evli veya ilişkisi olan kadınlar olduğu görülmektedir. Bu bulgu, mevcut çalışmanın evli veya ilişki içerisinde olan kadınların ilgisini daha çok çekmiş olabileceğine işaret ediyor olsa da örneklemin toplumun genel yapısını yansıtmıyor olabileceği değerlendirilmiştir.

Öte yandan dikkate değer bir bulgu katılımcıların neredeyse yarısının geçmişte şiddete uğramış olduklarını bildirmeleridir. Bu sonucun, kadına şiddetin sıklığına ilişkin alan yazında yer alan bulgular ile uyumlu olarak değerlendirilebileceği düşünülmüştür (KSGM, 2021; OECD, 2023). Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM) (2021) tarafından, Türkiye’de 10 kadından 4’ünün hayatının herhangi bir döneminde partnerinden şiddet gördüğü bildirilmektedir. Mevcut çalışma için de neredeyse aynı oran gözlemlenmiştir.

Katılımcıların haberlere ayırdığı süreler incelendiğinde elde edilen bulgular çerçevesinde katılımcıların genel olarak haberlere ilgi duyan kişiler oldukları değerlendirilmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun basılı gazete okumadığı ancak sosyal medyada oldukça fazla vakit geçirdiği tespit edilmiştir. Ayrıca katılımcılar arasında en fazla kullanılan sosyal medya uygulamasının Instagram, en az kullanılan sosyal medya uygulamalarının ise Tiktok ve Facebook olduğu görülmüştür. Bu bulgunun, GWI’in 2021 yılı verilerinde en sevilen sosyal medya uygulamasının %40 oranı ile Instagram olduğu bulgusu ile örtüştüğü değerlendirilmiştir.

Katılımcıların büyük çoğunluğu, herhangi bir medya kanalı üzerinden ülkemizde meydana gelen kadına şiddet olaylarını oldukça sık takip ettiğini bildirmiştir. Katılımcıların neredeyse hepsinin ülkemizde yaşanan kadına şiddet olayları ile ilgili endişeli olduğunu bildirmesi, KEDV (2021) tarafından sunulan, 1000 kadın katılımcının %54,6’sının, kadınların en büyük sorununun şiddet olduğuna inanmakta olduğu bulgusu ile uyumlu olarak değerlendirilebileceği düşünülmüştür.

5.1.2. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Analizlerine İlişkin Bulguların Tartışılması

Bu çalışma kapsamında medya takip sıklığı, suç korkusu ve yakınlık korkusu değişkenleri ve aralarındaki ilişkiler incelenmiştir. Mevcut alan yazında taranan ölçeklerin ölçümü tam olarak sağlayamaması sebebiyle, medyada kadına yönelik şiddet takip sıklığı ve kadına yönelik şiddet suçuna ilişkin korku değişkenleri, özgün soru grupları ile ölçülmüştür. Bu özgün sorular daha önce kullanılan ölçeklerin formatına benzer bir yapıya sahiptir. Ayrıca, bu ölçümlerin olası gizil yapılarını anlamak ve doğrulamak adına faktör analizleri gerçekleştirilmiştir. Elde edilen faktör analizi sonuçlarına göre medya takip sıklığı ölçeği tek bir yapının altında toplanmış olup suç korkusu ölçeğinin, olası mağduriyete ilişkin korku ve tehlike algısı adı verilen alt boyutlardan oluştuğu belirlenmiştir. Bu kapsamda maddelerin birbiriyle uyumlu olduğu ve iç tutarlılığın tatmin edici düzeyde olduğu gözlemlenmiştir.

5.1.3. Değişkenler Arası Korelasyon Analizine İlişkin Bulguların Tartışılması

Çalışmanın ilişkisel analiz sonuçlarına göre, medyada suç haberlerini takip etme ile suça karşı duyulan korku arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu ortaya konmuştur. Geleneksel televizyon gibi medya kanallarının suç korkusu üzerindeki etkilerini ortaya koymuş birçok çalışma olmasına karşın (Callanan, 2012; Chiricos vd., 1997; Gerbner ve Gross, 1976; Gerbner vd., 1977, 1986) internet ve sosyal medya tüketiminin aynı tablodaki etkisini test eden çalışma sayısının oldukça az olduğu görülmüştür (Intravia vd., 2017; Rosenberg vd., 2021). Öte yandan bu çalışmada elde edilen bulgular, bu medya tüketimi çalışmaları ile uyum göstererek, sosyal medya da dahil olmak üzere medyada şiddet içerikleri tüketiminin suç korkusunu üzerinde pozitif yönde ilişkisinin olduğunu göstermiştir. Örneğin mevcut çalışmanın sonuçları, Intravia ve arkadaşları (2017) tarafından yapılan araştırmada, sosyal medyada suç ve şiddet ile ilgili içeriklerin tüketilmesinin üniversite öğrencileri üzerinde korkuyu arttırdığı bulgusu ile örtüşmektedir. Benzer şekilde elde edilen bulguların, Gerbner'in (1998) insanların ne kadar şiddet içerikli medya tüketirse o kadar suç mağduru olmaktan korkacağı hipotezini de desteklediği değerlendirilmiştir.

Ayrıca dikkat çeken bir diğer bulgu, alan yazında daha önce ilişkilendirilmiş olduğuna dair bir yayına rastlanmayan, suç korkusu ile yakınlık korkusu arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmesi olmuştur. Bu ilişkiyi dolaylı yollardan tartışmak gerekirse, kadına şiddet suçuna karşı korku duymamanın, kişisel incinebilirlik hakkında endişeyi arttırdığı (Godefroidt ve Langer, 2018) ve dolayısıyla güven duymaya ve yakınlık kurmaya karşı korku uyandırmakta olduğu düşünülebilir.

Özetle değişkenler arası gözlemlenen ilişkiler, kadınların medyada kadına yönelik şiddet içeriklerini takip etmesinin, kendilerinin de mağdur olabilme ihtimaline ilişkin korkularını artırma eğiliminde olduğuna işaret etmektedir. Ayrıca bu mağduriyete ilişkin korkunun kadınların romantik ilişkilerinde partnerleri ile yakınlık kurmaya dair korkuları ile ilişkili olduğu da görülmektedir.

5.1.4. Ölçek Puanlarının Demografik Özelliklere Göre Tartışılması

Katılımcıların demografik özellikleri ile ölçeklerden elde edilen puanlar değerlendirildiğinde önemli olduğu değerlendirilen bulgular elde edilmiştir. Öncelikle bu çalışmada genç katılımcıların daha yüksek suç korkusu bildirmesi, Keane (1995) tarafından elde edilen genç kadınların daha yüksek suç korkusu yaşadıkları bulgusu ve Chiricos ve arkadaşları (1997) tarafından elde edilen yaş arttıkça suç korkusunun azalacağı bulgusu ile örtüştüğü gözlenmiştir. Benzer şekilde 40 yaş altında olan katılımcıların, daha yaşlı katılımcılara oranla medya tüketimi artışı ile suç korkularının daha fazla arttığını gösteren araştırma bulgusunun da desteklendiği görülmüştür (Eschholz, Chiricos, Gertz, 2003). Bir diğer benzerlik de öğrenci olan katılımcıların suç korkusu puanlarının, öğrenci olmayan katılımcılara göre daha fazla olmasıdır. Bu bulgu, Çardak'ın (2012) bildirdiği gibi eğitim düzeyi ve yaş arttıkça bireylerdeki güvenlik algısının ve kendini koruma yeterliliğinin yükselmekte olduğu düşüncesi ile açıklanabilir.

Ayrıca bu çalışmada geçmişte bir şiddet mağduriyeti yaşamış olan kadınların, yaşamamış kadınlara göre daha yüksek düzeylerde suç korkusu yaşadığı gözlemlenmiştir. Bu bulgu, geçmişte mağduriyet yaşamamanın yüksek korku düzeyi ile ilişkili olduğu gösteren bulgu ile uyumlu olarak değerlendirilebilir (Chiricos vd., 1997).

Bekar ve ilişkisi olan kadınların, evli olan katılımcılara göre daha yüksek düzeyde suç korkusu ve ilişkilerinde yakınlık korkusu bildirmesi, evli olmanın bu çalışma için suç ve yakınlık korkusu üzerinde bir koruyucu etkisi olduğunu düşündürmüştür. Bu bulgu, Fisher ve arkadaşları (2000) tarafından ortaya konan bekar ve ilişkisi olmayan kadınların daha yüksek suç mağduriyeti riski deneyimlediği varsayımını desteklemektedir. Benzer şekilde geçmişte ruhsal bir sıkıntı yaşamış olan katılımcılar da daha yüksek suç korkusu bildirmiştir. Bu sonuç, geçmişte psikolojik bir sıkıntı yaşamış olmanın yine zayıflık/incinebilirlik yaklaşımı (Ferraro, 1995) merceğinde değerlendirildiğinde suç korkusunda bir fark yaratmıştır.

5.1.5. Aracılık Analizine İlişkin Bulguların Tartışılması

Bu bölümde medyada kadına yönelik şiddet haberlerini takip etme sıklığı ile yakınlık korkusu arasındaki ilişkide suç korkusunun aracı rolüne yönelik bulguların tartışılması planlanmıştır.

Araştırmada kadınların medyada kadına yönelik şiddet haberlerini takip etme sıklığı ile romantik ilişkilerinde yakınlık korkusu yaşamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir etki görülmediği gözlemlenirken; araştırmanın bağımsız değişkeni ile aracı değişkeni birlikte incelendiğinde medya takip sıklığının suç korkusu üzerinde ve suç korkusunun da yakınlık korkusu üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü bir etkisinin olduğu gözlemlenmiştir.

Mevcut çalışmanın medyada kadına yönelik şiddet haberlerini takip etme sıklığının, suç korkusunu açıklamakta olduğu bulgusu, Dolliver ve arkadaşları (2018) tarafından yürütülmüş olan çalışmada sunulmuş olan medyada şiddet içeriklerine daha fazla maruz kalan katılımcıların, gelecekte suç mağduru olmaktan daha fazla korkmakta olduğu bulgusu ile tutarlılık göstermektedir.

Bu çalışmada elde edilen, suç korkusunun yakınlık korkusu üzerinde doğrudan bir etkisi olduğu bulgusu ise alan yazında daha önce rapor edildiğine rastlanılmamış olan bir ilişkiyi ortaya koymaktadır.

Bu bulguların bütüncül olarak tartışılması konusunda iki farklı bakış açısı değerlendirilebilir. Baron ve Kenny, (1986), bağımlı ve bağımsız değişken arasında bir ilişki

olmadığı için aracılık etkisinden bahsedilemeyeceğini bildirirken, daha yeni bir bakış açısı etrafında birleşmiş olan farklı akademisyenler bu ilişkinin dolaylı etkiyi belirlememekte olduğunu ve yine de dolaylı etkinin varlığından bahsedilebileceğini belirtmektedirler (Gürbüz ve Bayık, 2021; Hayes, 2018).

Özetle bu bulgular birlikte değerlendirildiğinde, şiddet içerikli medya tüketimi gelecekte suç mağduru olmaya ilişkin korkuyu arttırmakla birlikte bu artan korkunun da romantik ilişkilerdeki yakınlık korkusunu arttırmakta olduğu görülmektedir. Bu durumda medyada şiddet içerikleri takibinin, yakınlık korkusu açıklamada doğrudan bir etkisi olmadığı ancak suç korkusu aracılığıyla dolaylı bir etkinin varlığından söz edilebileceği değerlendirilmiştir.

5.2 ÇALIŞMANIN SINIRLILIKLARI VE GÜÇLÜ YÖNLERİ

Bu araştırmadan elde edilen bulgular değerlendirilirken birtakım yöntemsel sınırlılıklar hesaba katılmalıdır. Öncelikle, ülkemizde 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen ve çevre illeri de etkilemiş olan iki büyük deprem. Doğrudan veya dolaylı depreme maruz kalmanın bireyler üzerindeki olumsuz duygusal etkileri göz önünde bulundurulduğunda, araştırmada elde edilen verilerin, depreme karşı duyulan korku ve kaygı duygu durumundan etkilenmiş olabileceği düşünülmüştür. Ek olarak depremin medyada getirmiş olduğu yoğunluğun, katılımcıların medyada kadına yönelik şiddet haberlerini takip etme düzeylerini bildirmeleri üzerinde bir etkisi olabileceği düşünülmüştür. Ancak tüm veriler depremden sonra toplandığı için veriler arasında karıştırıcı bir değişken olmadığı kabul edilmiştir.

Araştırmanın sınırlılıkları arasında tartışılması gereken bir diğer konu katılımcıların demografik özelliklerinin Türkiye örneklemini hangi ölçüde temsil ettiğidir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun üniversite, yüksek lisans ve doktora mezunu olduğu göz önünde bulundurulduğunda, yüksek eğitim düzeyine sahip kesimin daha fazla temsil edilmiş olduğu ve bu nedenle genel nüfusu tam olarak yansıtmıyor olabileceği belirtilmelidir. Bu durum çalışmanın dış geçerliliği kapsamında değerlendirildiğinde, bulguların tüm topluma uyarlanmasında dikkate alınması gereken bir konudur.

Bir diğer sınırlılık ise katılımcıların medyada haber takip etme düzeylerinin öz bildirim yolu ile elde edilmesidir. Söz konusu veri, katılımcıların hangi belirli içeriğin ne kadar sık

tüketilmiş olduğuna dair kesin ve nesnel bir bulgudan ziyade tahmini ve öznel bir ölçüme imkân vermiştir. Buna rağmen internet öz-bildirim anketlerinin, geniş örneklem kitlesine ulaşmayı sağlayan ve kontrollü kullanımlarda oldukça güvenilir sonuçlar veren araçlar olduğu bilinmektedir (Dursun, Kabaday, Yürüyen, 2022).

Ek olarak çalışma kapsamında medya takip sıklığı ve suç mağduriyeti korkusunu ölçmek adına oluşturulan ölçeklerin geliştirilme sürecindeki sınırlılıklar ve kısıtlamalar da göz önünde bulundurulmalıdır. Ölçeklerin güvenilirliği ve geçerliliği, sadece bu araştırmada yer alan verilerin analizlerine dayanmakta olup çalışma kısıtlı bir zaman çerçevesinde gerçekleştiği için bağımsız bir uzman paneli veya daha önce geliştirilmiş ölçekler ile kıyaslamalar yapılamamıştır. Buradan yola çıkarak bu ölçüm araçlarının farklı bağlamlarda ve örneklemelerde daha iyi çalışıp çalışmadığına ilişkin sınırlılıklar göz önünde bulundurularak geçerlilik ve güvenilirliği hakkında daha fazla çalışmanın yapılması değerlendirilebilir. Özet olarak bu ölçek çalışmalarının daha büyük örneklemelerde veya bir tanı grubu üzerinde tekrar edilmesi gerektiği de not edilmelidir.

Bu tez çalışması ile; kapsamlı bir alan yazına sahip olan medya çalışmalarının zeminini oluşturan yetiştirme teorisi ve suç korkusu alan yazını, kadına şiddet bağlamı ile sınırlandırılarak geleneksel yaklaşım ve metodolojilerden farklı bir yol izleyerek yenilikçi bir bakış açısı sunulması hedeflenmiştir. Bu sunulan yeni bakış açısı ile kadınların, kadına şiddet haberlerinden nasıl etkilendiğini anlamak ve olası olumsuz sonuçlar ile mücadele edilebilmesine olanak sağlamak amaçlanmıştır. Ek olarak bu çalışmada, medyanın etkilerini araştıran çalışmalarından destek alınarak hızla gelişmekte olan sosyal medya gibi yeni kitle iletişim araçlarının da çalışmaya dahil edilmiş olması ile güncel ve kapsamlı bilgilerin sunulmuş olması araştırmanın en güçlü yönü olarak değerlendirilebilir. Ayrıca var olan alan yazını kadına şiddet haberleri takibi ve kadına şiddet niteliğindeki suçlara karşı duyulan korku olarak özelleştirmiş olmak da çalışmaya özgünlük katmıştır.

6. BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma, kadınların medyada kadına şiddet haberlerine maruz kalma düzeyleri ile kadınların deneyimledikleri suç korkusu arasında kayda değer bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bu bulgular doğrultusunda, toplumda kadına yönelik şiddetin ciddiyeti ve yaygınlığı konusunda farkındalık sağlanması, medyanın bu konudaki rolünün altının çizilmesi amaçlanmıştır. Bunun yanı sıra kadına şiddet haberlerinin sunumlarında, kadınların güvensiz hissedebileceği ve psikolojik sağlıklarının etkilenebileceğinin göz önünde bulundurulması gerektiğine işaret edilmiştir.

Bu çalışmada alan yazında var olan ölçeklerin tam anlamıyla hedeflenen ölçümü sağlayamaması nedeni ile özgün soru grupları oluşturulmuştur. Ancak gelecekteki çalışmalarda daha kapsamlı sonuçlara ulaşmak amacıyla, bu ölçeklerin soru sayılarının artırılması ve daha geniş bir örneklem üzerinde çalışılması önerilmektedir. Bu doğrultuda elde edilecek geniş veri setlerinin, konunun derinlemesine anlaşılmasına ve sonuçların daha güvenilir bir şekilde yorumlanmasına katkı sağlayacağı değerlendirilmiştir.

Medya tüketimi ve suç korkusu konusunda yapılacak gelecek çalışmaların, geçmiş şiddet deneyiminin bu ilişkide rolünü keşfetmeye yönelik çaba içerisinde olması önem taşımaktadır. Ek olarak medyayı kullanım oranlarına göre oluşturulacak kontrol ve deney grupları ile yürütülecek çalışmaların, bu konuda daha net bulgular sağlayacağı da düşünülebilir. Ayrıca bu çalışma kapsamında ilişkili bulunmuş ancak alan yazında daha önce ilişkilendirildiğine rastlanmamış olan suç korkusu ile yakınlık korkusu değişkenlerinin, bireysel deneyimler ve yaşanmakta olan bölge gibi faktörler ile incelenmesi de önerilmektedir.

Teknoloji ile şekillenen ve değişimlerin çok hızlı yaşandığı bu çağda, sosyal medya kullanım oranlarının gün geçtikçe arttığı, insanlara neredeyse her alanda çok çeşitli ve kontrolsüz içerikler sunulduğu göz önünde bulundurulduğunda, bu uygulamalarının insanlar üzerindeki etkilerini araştıran çalışmaların daha da önemli bir hale geldiği kaçınılmaz bir gerçektir. Gelecek araştırmalarda, insanların internette ve sosyal medyada nasıl zaman harcadıklarını açıklayan ölçümler geliştirilmesi değerlendirilmelidir.

Son olarak bu çalışmadan elde edilen bulguların, ülkemizde kadına yönelik şiddetle mücadelede önemli bir rol oynayabileceği ve kadınların güvenlik hissiyatlarının algısının korunabilmesi açısından değerli bilgiler sunduğu düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (2021). Kadına yönelik şiddetle mücadele IV. Ulusal eylem planı 2021-2025. <https://www.aile.gov.tr/media/82082/kadina-yonelik-siddetle-mucadele-iv-ulusal-eylem-planı-2021-2025.pdf>. Erişim tarihi: 10 Nisan 2023.
- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469-480.
- Aron, A., Melinat, E., Aron, E. N., Vallone, R. D., Bator, R. J. (1997). The experimental generation of interpersonal closeness: A procedure and some preliminary findings. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 23(4), 363-377. doi:10.1097/00005650-198903000-00001
- Barış, E., Çıkrıkçı, Ö., Çıkrıkçı, N. (2023). Predictors of fear of intimacy among university students. *International Journal of Turkish Educational Studies*, 11(20), 42-63. doi:10.46778/goputeb.1218724
- Baron, R. M., Kenny, D. A. (1986). The moderator-mediator variable distinction in social psychological research – conceptual, strategic, and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51(6), 1173-1182.
- Birleşmiş Milletler. (1993). Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi ve Yok Edilmesi Bildirgesi. Erişim tarihi: 11 Nisan 2023, http://www.un.org.tr/files/Kadina_Yonelik_Siddetin_Onlenmesi_ve_Yok_Edilmesi_Bildirgesi.pdf
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Byrne, B. M. (2001). *Structural Equation Modeling with AMOS: Basic Concepts, Applications, and Programming*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

- Callanan, V. J. (2012). Media consumption, perception of crime risk and fear of crime: examining race/ethnic differences. *Sociological Perspectives*, 55(1), 93-115.
- Callanan, V. J., Rosenberg, J.S. (2015). Media, gender, and fear of crime. *Criminal Justice Review*, 40(3), 322-339. doi: 10.1177/0734016815573308
- Carter, L., Kenney, C. (2018). A tale of two communities: B-race-ing disaster responses in the media following the Carterbury and Kaikoura earthquakes. *International Journal of Disaster Risk Education*, 28(4). doi:10.1016/j.ijdr.2018.01.037
- Chiricos, T., Eschholz, S., Gertz, M. (1997). Crime, news and fear of crime: Toward an identification of audience effects. *Social Problems*, 44(3), 342-357.
- Clemente, F., Kleinman, M. (1977). Fear of crime in the United States: A multivariate analysis. *Social Forces*, 56(2), 519-531.
- Council of Europe. (2011). Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence (İstanbul Sözleşmesi). Erişim tarihi: 11 Nisan 2023, <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/home>.
- Coyne, S.M., Ward, L.M., Kroff, S.L., Davis, E.J., Holmgren, H.G., Jensen, A.C., Essig, L.W. (2019). Contributions of mainstream sexual media exposure to sexual attitudes, perceived peer norms, and sexual behavior: a meta-analysis. *Health*, 64(4), 430-436.
- Culbertson, K., Vik, P., Kooiman, B. (2001). The impact of sexual assault, sexual assault perpetrator type, and location of sexual assault on ratings of perceived safety. *Violence Against Women*, 7(8), 858-875.
- Çardak, B. (2012). Kadınların suç korkuları üzerine nitel bir çalışma. *Güvenlik Birimleri Dergisi*, 1(1), 23-45.
- Descutner, C. J., Thelen, M. H. (1991). Development and validation of a fear-of-intimacy scale. *Psychological Assessment: Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 3(2), 218-225. doi:10.1037/1040-3590.3.2.218
- Dinçer, C., Karataş, S. (2022). İkincil veriler ışığında medya tüketimi, pandemi ve geleceğe

- bakış. *Güncel Pazarlama Yaklaşımları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 76-90. doi: 10.54439/gupayad.1170578
- Dobbs, R. R., Waid, C. A., Shelley, T. O. (2009). Explaining fear of crime as fear of rape among college females: An examination of multiple campuses in the United States. *International Journey of Social Inquiry*, 2(2), 105-122.
- Dolliver, M., Kenney, J. L., Williams-Reid, L., Prohaska, A. (2018). Examining the relationship between media consumption, fear of crime, and support for controversial criminal justice policies using a nationally representative sample. *Journal of Contemporary Criminal Justice*, 34(4), 399-420.
- Dönmezer, S. (1981). *Kriminoloji*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları
- Dursun, İ., Tümer-Kabadayı, E., Yürüyen, H. (2022). Bilimsel araştırmalarda internet temelli anketlerin kullanımı: Akademisyenlerin görüş, tercih ve kaygıları. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(1), 1-23.
- Erden, G., Akdur, S. (2018). Türkiye’de kadına yönelik aile içi şiddet ve kadın cinayetleri. *Klinik Psikoloji Dergisi*, 2(3), 128-139. doi: 10.31828/kpd2602443808092018m000003
- Erkan, N. Ç., Sevin, B. (2018). Suç korku konusunda bir inceleme: Kadıköy örneği. *Planlama*, 28(3), 315-327. doi:10.147744/planlama.2018.82787
- Eschholz, S., Chiricos, T., Gertz, M. (2003). Television and fear of crime: Program types, audience traits, and the mediating effect of perceived neighborhood racial composition. *Social Problems*, 50, 395-415.
- Ferraro, K. F. (1995). *Fear of Crime: Interpreting victimization risk*. Albany: State University of New York Press.
- Ferraro, K. F. (1996). Women’s fear of victimization: Shadow of sexual assault? *Social Forces*, 75(2), 667-690.
- Ferraro, K. F., LaGrange, R. (1987). The measurement of fear of crime. *Sociological Inquiry*, 57, 70-101.

- Firestone, R. W., Catlett, J. (1999). *Fear of intimacy*. American Psychological Association.
- Gerbner, G. (1969). Toward “cultural indicators”: The analysis of mass mediated public message systems. *AV Communication Review*, 17, 137-148.
- Gerbner, G., Gross, L. (1976). Living with television: The violence profile. *Journal of Communication*, 26, 173-199.
- Gerbner, G., Gross, L., Eleey, M. F., Jackson-Beeck, M., Jeffries-Fox, S., Signorielli, N. (1977). TV violence profile no. 8: The highlights. *Journal of Communication*, 27(2), 171-180. doi:10.1111/j.1460-2466.1977.tb01845.x.
- Gerbner, G., Gross, L., Jackson-Beeck, M., Jeffries-Fox, S., Signorielli, N. (1978). Violence profile no. 9. *Trends in Network Television Drama and Viewer Conceptions of Social Reality*, 1967-1977.
- Gerbner, G., Gros, L., Morgan, M., Signorielli, N. (1980). The “mainstreaming” of America: Violence profile no. 11. *Journal of Communication*, 30(3), 10-29. doi:10.1111/j.1460-2466.1980.tb01987.x.
- Gerbner, G. (1998). Cultivation analysis: An overview. *Mass Communication and Society*, 1(3), 175-194).
- Gilchrist, E., Bannister, J., Ditton, J., Farral, S. (1998). Women and the fear of crime: Challenging the accepted stereotype. *British Journal of Criminology*, 38(2), 283-298.
- Global Web Index. (2020). Flagship Report. Erişim tarihi: 03 Mart 2023, <https://www.gwi.com/reports/social-2020>.
- Godefroidt, A., Langer, A. (2018). How fear drives us apart: Explaining the relationship between terrorism and social trust. *Terrorism and Political Violence*, 32(7), 1482-1505.
- Gürbüz, S., Bayık, M. E. (2012). Aracılık modellerinin analizinde yeni yaklaşım: Baron ve Kenny’nin yöntemi hala geçerli mi? *Türk Psikoloji Dergisi*, 36(88), 1-14. doi:10.31828/tpd1300443320191125m000031.
- Hayes, A. F. (2009). Beyond Baron and Kenny: Statistical mediation analysis in the new

- millennium. *Communication Monographs*, 76, 408-420.
- Hayes, A. F. (2018). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: A regression-based approach (2. Baskı)*. New York: The Guilford Press.
- Hirsch, P. M. (1980). The scary world of the nonviewer and other anomalies: a reanalysis of Gerbner et al.'s findings on cultivation analysis part I. *Communication Research*, 7(4), 403-456.
- Intravia, J., Wolff, K. T., Paez, R., Gibbs, B. R. (2017). Investigating the relationship between social media consumption and fear of crime: A partial analysis of mostly young adults. *Computers in Human Behavior*, 77(1), 158-168. doi:10.1016/j.chb.2017.08.047
- Johnson, R.A., Wichern, D. W. (2002). *Applied Multivariate Statistical Analysis*. New Jersey: Pearson.
- Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu (2022). 2022 Yıllık Veri Raporu. Erişim tarihi: 3 Nisan 2023. <https://kadincinayetlerinidurduracagiz.net/veriler/3040/kadincinayetlerini-durduracagiz-platformu-2022-yillik-veri-raporu>.
- Kadın Emegini Değerlendirme Vakfı. (2021). Toplum Temelli Yerel Kuruluşların Katılım ve Savunuculuk Kapasitelerini Güçlendirme Projesi Eskişehir Raporu. Erişim tarihi: 3 Nisan 2023. <https://www.kedv.org.tr/toplum-temelli-yerel-kuruluslarin-katilim-ve-savunuculuk-kapasitelerini-guclendirme-projesi-raporlari>
- Karahan, M. S., Arpacı, F., Esen, İ. (2022). Türkiye’de kadınlara yönelik şiddetin uygulanan sosyal politikalar bağlamında bireysel ve toplumsal boyutlarda etkileri. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 36-41.
- Kawasaki, A., Henry, M., Meguro, K. (2018). Media preference, information needs, and the language proficiency of foreigners in Japan after the 2011 Great East Japan earthquake. *International Journal of Disaster Risk Science*, 9(1). doi:10.1007/s13753-018-0159-8
- Keane, C. (1995). Victimization and fear: Assessing the role of the offender and the offence. *Canadian Journal of Criminology*, 37, 281-305.

- Kelly, K. D., DeKeseredy, W. S. (1994). Women's fear of crime and abuse in college and university dating relationships. *Violence & Victims*, 9(1), 17-30.
- Lachman, M. E. (2004). Development in midlife. *Annual Review of Psychology*, 55(1), 305-331.
- LaGrange, R. L., Ferraro, K. F. (1989). Assessing age and gender differences in perceived risk and fear of crime. *Criminology*, 27(4), 697-719. doi:10.1111/j.1745-9125.1989.tb01051.x
- Maitland, D. W. M. (2020). Experiential avoidance and fear of intimacy: A contextual behavioral account of loneliness and resulting psychopathology symptoms. *Journal of Contextual Behavioral Science*, 18, 193-200. doi:10.1016/j.jcbs.2020.10.002
- Martin, J. L., Ashby, J. S. (2004). Perfectionism and fear of intimacy: Implications for relationships. *The Family Journal: Counseling and Therapy for Couples and Families*, 4(12), 368-274.
- Nabi, R. L., Riddle, K. (2008). Personality traits, television viewing, and cultivation effect. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 52(3), 327-348.
- OECD (2023). Violence Against Women. Erişim tarihi: 11 Nisan 2023. doi: 10.1787/fleb4876-en.
- Öztürk, M. (2015). Medya ve suç korkusu arasındaki ilişki. *The Journal of Academic Social Science Studie* 36, 251-263.
- Reis, H. T., Shaver, P. (1988). *Handbook of personal relationships*. Chichester: England: Wiley.
- Rosenberg, J.S., Dierenfeldt, R., Ingle, H. (2021). Media consumption and fear of crime: Evidence of the need for an intersectional approach. *Victims and Offenders*, 18(4), 691-714.
- Shah, Z., Chu, J., Ghani, U., Qaisar, S., Hassan, Z. (2020). Media and altruistic behaviors: The mediating role of fear of victimization in cultivation theory perspective. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 42.

- Shi, R., Zhang, S., Zhang, Q., Fu, S., Wang, Z. (2016). Experiential avoidance mediates the association between emotion regulation abilities and loneliness. *PLoS One*, 11(12). doi:10.1371/journal.pone.0168536
- Slater, M. (2004). Operationalizing and analyzing exposure: The foundation of media effects research. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 81(1), 168-183.
- Smolej, M., Janne, K. (2006). The relation between crime news and fear of violence. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 211-227.
- Sutton, R. M., Farral, S. (2005). Gender, socially desirable responding and the fear of crime: Are women really more anxious about crime? *The British Journal of Criminology*, 45(2), 212-224.
- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S. (2001). *Using Multivariate Statistics*. Boston: Ally and Bacon.
- Timmerman, G. M. (1991). A concept analysis of intimacy. *Issues in Mental Health Nursing*, 12(1), 19-30. doi:10.1177/0022146510395592
- Topçu-Lengerli, A., Görgülü, T., Erden, G. (2022). Causes of intimate partner homicide: Gender differences in empathy, psychopathy, and perceived social support. *Düşünen Adam J Psychiatr Neurol Sci*, 35, 207-216. doi: 10.14744/DAJPNS.2022.00195
- Truman, J.L. (2005). Fear of crime and perceived risk of victimization among college student (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), B.A. University of Central Florida.
- Türkiye İstatistik Kurumu (2022). Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması. Erişim tarihi: 15 Mayıs 2023. [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2022-45587](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2022-45587).
- Utma, S. (2016). Suç Korkusu ve Medyanın Suç Korkusunun Oluşmasına Etkileri. (s. 497-506). Ankara, Türkiye: HEGEM Vakfı Yayınları.
- Ünal-Reşitoğlu, H. (2017). Kadınlar, mağdurluk ve suç korkusu. *Toplum ve Demokrasi*, 11(24), 37-56.
- Warr, M. (1984). Fear of victimization: Why are women and elderly more afraid? *Social Science*

Quarterly, 65(3), 681-702.

Warr, M. (1985). Fear of rape among urban women. *Social Problems*, 32(3), 238-250.

Warr, M. (2000). Fear of crime in the United States: Avenues for research and policy. *Crime and Justice*, 4(4), 451-489.

Warr, M., Ellison, C. G. (2000). Rethinking social reactions to crime: Personal and altruistic fear in family households. *American Journal of Sociology*, 106, 551-578.

Yılmaz, E, Ören, B. (2021). Kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetlerinin medyada yansıması. *Atatürk Üniversitesi Kadın Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 46-53.

EKLER

EK A – Bilgilendirilmiş Onam Formu

KATILIM BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ ONAM FORMU

Sayın Gönüllü,

Sizi “Kadınların Şiddet Haberlerini Takip Etmesi İle Romantik İlişkilerinde Yakınlık Korkusu Yaşamaları Arasındaki İlişkide Suç Korkusunun Aracı Rolü” başlıklı araştırmaya katılmanızı rica ediyoruz. Bu araştırmaya tamamen kendi iradenizle, herhangi bir mecburiyet olmadan gönüllü olarak katılımanız esas alınmaktadır. Lütfen aşağıdaki bilgilendirmeleri okuyunuz ve katılmaya karar vermeden önce anlamadığınız herhangi bir konu olursa aşağıda bilgileri sunulmuş olan proje yürütücüsüne çekinmeden sorunuz.

Söz konusu çalışma Prof. Dr. Gülsen ERDEN danışmanlığında, Beykoz Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans öğrencisi Beyza Uzunali tarafından lisansüstü tez çalışması kapsamında yapılmaktadır. Bu çalışmanın amacı kadınların sosyal medyada takip edip maruz kaldığı kadına yönelik şiddet haberlerinin, suç/mağduriyet korkusu ve romantik ilişkilerinde yakınlık korkusu yaşamaları ile ilişkisinin araştırılmasıdır. Araştırma kapsamında araştırma amacına uygun ölçekler ve demografik bilgi formu kullanılacaktır. Formlarda bulunan soruların hepsi çoktan seçmelidir ve hepsi yaklaşık 10 dakikanızı alacaktır. Formlardaki soruların herhangi bir doğru cevabı yoktur. Sizden beklenen sorulara eksiksiz ve samimi bir şekilde yanıt vermenizdir.

Yanıtlayacağınız formların bir tanesinde, eğer var ise geçmişte maruz kalmış olduğunuz şiddet ile ilgili sorular yer almaktadır. Eğer geçmişte bir şiddete maruz kalmışsanız ve bu soruları cevaplarken istenmeyen rahatsızlık veren duygular hissederseniz veya cevaplamaya devam edemeyeceğinizi hissederseniz çalışmadan çekilebilirsiniz. Çalışmadan çekildiğiniz yere kadar doldurmuş olduğunuz bilgileriniz çalışmaya dahil edilmeyecek olup veri toplama süreci sonunda imha edilecektir. Ek olarak bir şiddet öykünüz varsa ve soruların sizde yaratmış olduğu olumsuz etkiler için bir desteğe ihtiyaç duyarsanız iletişim bilgileri sunulmuş olan çalışmanın yürütücüsü ile iletişime geçebilirsiniz.

Bu çalışma kapsamında sizden herhangi bir isim ve soy isim gibi kimlik bilgisi talep edilmeyecek olup bu çalışmayla bağlantılı olarak elde edilen ve sizinle özdeşleşmiş her bilgi gizli kalacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacak. Verdiğiniz bilgiler diğer katılımcılardan alınan bilgilerle birlikte toplu olarak değerlendirilecek ve yalnızca bu tez çalışması kapsamında kullanılacaktır.

Bu çalışmanın içinde olmak isteyip istemediğinize tamamen kendi iradenizle ve etki altında kalmadan karar vermeniz önemlidir. Katılmaya karar verdikten sonra, herhangi bir anda sahip olduğunuz herhangi bir hakkı kaybetmeden veya herhangi bir yaptırıma maruz kalmadan istediğiniz zaman ayrılabilirsiniz.

Bu araştırma ile ilgili herhangi bir sorunuz veya endişeniz varsa lütfen proje yürütücüsü ile iletişime geçiniz.

Yukarıda yapılan açıklamaları anladım. Açıklanan kriterleri sağlamaktayım. Sorularım tatmin olacağım şekilde yanıtlandı. Dilediğim zaman ayrılma hakkım saklı kalmak koşulu ile bu çalışmaya tamamen gönüllü olarak katılmayı onaylıyorum.

EK B – Demografik Bilgiler Formu

Kişisel Bilgiler;

1. Doğum tarihi: ____/____/____ (Gün/Ay/Yıl olarak belirtiniz)

2. Yaşadığınız yer: _____ (İl/ilçe olarak belirtiniz)

3. Eğitim durumunuz:

1 = Okur yazar 2 = İlkokul 3 = Ortaokul 4 = Lise 5 = Üniversite 6 = Yüksek

Lisans/Doktora

4. Halen eğitime devam ediyor musunuz?

1 = Evet 2 = Hayır

5. Şu anda çalışıyor musunuz?

1 = Evet 2 = Hayır

4a) Evet ise ne işle uğraşıyorsunuz? _____

6. Medeni durumunuz:

1 = Bekar 2 = Evli 3 = Ayrılmış/Boşanmış 4 = Dul 5 = İlişkisi var

Medya Araçları Kullanım Sıklıkları;

1. Ne sıklıkla basılı gazete okursunuz?

1= Neredeyse hiç

2= Arada sırada

3= Orta derecede

4= Sık sık

5= Oldukça sık

2. Ne sıklıkla mobil haber uygulamalarından haber takip edersiniz?

1= Neredeyse hiç

2= Arada sırada

3= Orta derecede

4= Sık sık

5= Oldukça sık

3. Ne sıklıkla televizyonda haber izlersiniz?

1= Neredeyse hiç

2= Arada sırada

3= Orta derecede

4= Sık sık

5= Oldukça sık

6. Instagram’da ne kadar zaman geçirirsiniz?

1= Neredeyse hiç

2= Günde 1 saatten az

3= Günde 1 saat

4= Günde 1-2 saat

5= Günde 2 saat ve fazlası

7. YouTube’da ne kadar zaman geçirirsiniz?

1= Neredeyse hiç

2= Günde 1 saatten az

3= Günde 1 saat

4= Günde 1-2 saat

5= Günde 2 saat ve fazlası

EK C – Medya Takip Sıklığı Ölçeği

1. Ülkemizde meydana gelen kadına şiddet olaylarını herhangi bir medya kanalından ne sıklıkta takip edersiniz?
1= Neredeyse hiç
2= Arada sırada
3= Orta derecede
4= Sık sık
5= Oldukça sık

2. Televizyonda ülkemizde kadınların uğradığı insan hakları ihlalleri ve maruz kaldıkları şiddet olaylarına yönelik haberleri ne sıklıkla izlersiniz?
1= Neredeyse hiç
2= Arada sırada
3= Orta derecede
4= Sık sık
5= Oldukça sık

9. Sosyal medyada ülkemizde kadınların uğradığı insan hakları ihlalleri ve maruz kaldıkları şiddet olaylarına yönelik videoları ne sıklıkla izlersiniz?
1= Neredeyse hiç
2= Arada sırada
3= Orta derecede
4= Sık sık
5= Oldukça sık

10. Sosyal medyada ülkemizde kadınların uğradığı insan hakları ihlalleri ve maruz kaldıkları şiddet olaylarına yönelik haber, yazılı içerik veya videoları ne sıklıkla kendi profilinizde paylaşırsınız?
1= Neredeyse hiç
2= Arada sırada
3= Orta derecede
4= Sık sık
5= Oldukça sık

EK D – Suç Korkusu Ölçeği

2. Kadına şiddet kurbanı olma konusunda kendim için endişe duymaktayım.

1) Kesinlikle katılmıyorum 2) Katılmıyorum 3) Fikrim yok 4) Katılıyorum 5) Tamamen katılıyorum

3. Kadına şiddet kurbanı olmak hakkında oldukça sık düşünürüm.

5. Kadına şiddet kurbanı olmanın hayatımı çok büyük ölçüde etkileyebileceğine inanıyorum.

1) Kesinlikle katılmıyorum 2) Katılmıyorum 3) Fikrim yok 4) Katılıyorum 5) Tamamen katılıyorum

7. Geç bir saatte herhangi bir yere giderken kendimi güvende hissetmem.

1) Kesinlikle katılmıyorum 2) Katılmıyorum 3) Fikrim yok 4) Katılıyorum 5) Tamamen katılıyorum

8. Geç bir saatte toplu taşıma kullanırken kendimi güvende hissetmem.

1) Kesinlikle katılmıyorum 2) Katılmıyorum 3) Fikrim yok 4) Katılıyorum 5) Tamamen katılıyorum

10. Haberlerde gördüğüm şiddet olaylarının başıma gelmesinden korkarım.

1) Kesinlikle katılmıyorum 2) Katılmıyorum 3) Fikrim yok 4) Katılıyorum 5) Tamamen katılıyorum

EK E – Yakınlık Korkusu Ölçeği

1	2	3	4	5
Hiç bana uygun bir özellik değil	Bana biraz uygun bir özellik	Orta derecede bana uygun bir özellik	Bana oldukça uygun bir özellik	Kesinlikle bana uygun bir özellik

A Bölümü için Yönerge: Yakın bir duygusal ilişkide olduğunuzu düşünün. Aşağıdaki ifadeleri söz konusu yakın ilişkideymişsiniz gibi cevaplayın. Her bir ifadenin size uygun bir özellik olma derecesini yukarıda belirtilen 1’den 5’e kadar olan ölçek üzerinden puanlayın ve yanıtınızı cevap kağıdına yazın.

Not: Her bir ifadedeki “O” sizinle yakın ilişki içinde olan kişiyi ifade etmektedir.

1. _____ “O”na, benim için utanç verici olan geçmişteki şeyleri anlatırken kendimi rahatsız hissedebilirim.
2. _____ “O”nunla, beni derinden yaralayan bir şey hakkında konuşmaktan huzursuzluk duyabilirim.
3. _____ “O”na gerçek duygularımı ifade etme konusunda kendimi rahat hissedebilirim.

10. _____ “O”na, üzücü olsalar bile deneyimlerimi anlatma konusunda kendimi rahat hissedebilirim.
11. _____ “O”na karşı güçlü yakınlık duygularımı gösterme konusunda muhtemelen kendimi gergin hissederim.
12. _____ Kişisel düşüncelerim hakkında “O”na karşı açık olmak bana zor gelebilir.

23. _____ Özel düşüncelerimi “O”nunla paylaşmaktan korkabilirim.
24. _____ “O”na her zaman kendimi yakın hissedemeyebileceğimden korkarım.
25. _____ “O”na ihtiyaçlarımın neler olduğunu söyleme konusunda rahat olabilirim.

B Bölümü için Yönerge: Aşağıdaki ifadeleri, geçmiş ilişkilerinizi göz önünde bulundurarak yanıtlayın. Her bir ifadenin size olan uygunluğunu A Bölümü’nün yönergesinde anlatıldığı gibi 1’den 5’e kadar olan ölçek üzerinden derecelendirin.

31. _____ Biriyle yakın olmaya ilişkin fırsatlardan kaçındım.